

Bijlage met maatregelen bij voortgangsrapportage regeldruk

Leeswijzer:

1. Ruimte creëren door aanpak van formele wet- en regelgeving en wegnemen van belemmeringen (en voorkomen/beperken van nieuwe regels)

- 1.1 Aanpassing van wet- en regelgeving
- 1.2 Wegnemen van belemmeringen
- 1.3 Bieden van experimenteeruimte
- 1.4 Agenderen regeldruk door andere partijen
- 1.5 Verbinding met toezicht en verantwoording
- 1.6 Verbetering totstandkoming van nieuwe regels

2. Omgaan met regels en regeldruk: communiceren, faciliteren en toerusten

- 2.1 Professionalisering
- 2.2 Communicatie en voorlichting (bij totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid)
- 2.3 Dienstverlening
- 2.4 Ondersteunen implementatie en faciliteren werkprocessen
  - 2.4.1 Ondersteuning bij uitvoering van beleid
  - 2.4.2 Gegevenslevering en terugdringing van bevraginglast
  - 2.4.3 Standaardisatie
  - 2.4.4 Faciliteren van werkprocessen rond aanmelden en inschrijven

1) Ruimte creëren door aanpak van formele wet- en regelgeving en wegnemen van belemmeringen (en voorkomen/beperken van nieuwe regels)

1.1 Aanpassing van wet- en regelgeving

Invoering passend onderwijs	Per 1 augustus 2014
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals), studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo
<p>Per 1 augustus 2014 is de Wet passend onderwijs in werking getreden. Dit heeft tot gevolg dat ouders van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte in het po, vo en (v)so niet langer op zoek hoeven te gaan naar een onderwijsplek voor hun kind, maar zich kunnen aanmelden bij de school van hun voorkeur, waarop die school ze een plek aanbiedt. Dan kan op de school zelf zijn, of op een andere school. Scholen maken binnen het samenwerkingsverband waar ze zelf deel van uitmaken afspraken over extra ondersteuning aan leerlingen.</p> <p>De inwerkingtreding van passend onderwijs betekent een structurele vermindering van de regeldruk. Het jaarlijkse handelingsplan voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, is vervangen door het ontwikkelingsperspectief. Dit hoeft niet jaarlijks te worden opgesteld, maar één keer, en kan zo nodig worden bijgesteld. Bovendien gelden voor het ontwikkelingsperspectief beperkte nadere voorschriften. Daarnaast is de landelijke indicatiestelling voor het speciaal onderwijs afgeschaft. Hierdoor verdwijnen de ingewikkelde procedures en de lange doorlooptijden. Daarvoor komt in de plaats dat het regionale samenwerkingsverband een leerling wel of niet toelaatbaar verklaart voor het (voortgezet) speciaal onderwijs.</p>	

Vernieuwde benadering onderwijstijd mbo	Per 1 augustus 2014
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
<p>In de Wet ter bevordering van doelmatige leerwegen en het moderniseren van de bekostiging in het beroepsonderwijs, is een belangrijke maatregel opgenomen, die tot lastenverlichting bij de onderwijsinstellingen leidt.</p> <p>De functie van de urennorm als parameter voor het vaststellen van de hoogte van de bekostiging, komt te vervallen en daarmee verdwijnt ook de controle op de urennorm door de instellingsaccountant. Ook vervalt daarmee de urgentie om vanuit rechtmatigheidsoverwegingen jaarlijks representatieve onderzoeken uit te voeren, zoals de Algemene Rekenkamer voorstaat. Anderzijds bevat de wet ook nieuwe (verhoogde) normen voor onderwijstijd en verkorting van opleidingen, wat de complexiteit in sturen en plannen voor instellingen tijdelijk kan doen toenemen.</p> <p>Al met al is er sprake van aanzienlijke lastenverlichting voor de instellingen als gevolg van genoemde maatregel. Vermindering van administratieve lasten is ook bij dit wetsvoorstel, naast criteria zoals politieke en beleidsmatige richting, budgettaire inpasbaarheid en uitvoering, zorgvuldig meegewogen.</p>	

Onderzoeken van afschaffen of anders organiseren vierde handtekening praktijkovereenkomst mbo	2014 - 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
<p>De handtekening van het kenniscentrum op de bpv-overeenkomst van een bbl-opleiding (ook wel: de 'vierde' handtekening) levert beleidsinformatie op over (de bezetting van) bpv-plekken, maar leidt tot veel ergernis op scholen. Vanaf 1 augustus 2015 ontstaat er een nieuwe situatie door de transitie van de kenniscentra naar sectorkamers bij SBB. Binnen OCW werkt een werkgroep aan de afschaffing van de vierde handtekening. Deze werkgroep kijkt of de normen om tot afschaffing over te gaan moeten worden bijgesteld en of er andere mogelijkheden zijn voor de vierde handtekening.</p>	

Overheveling verantwoordelijkheid buitenonderhoud primair onderwijs	Per 1 januari 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po
<p>Per 1 januari 2015 is de wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES in verband met de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in onderwijshuisvesting van gemeente naar school in werking getreden. Daarmee is de scheiding van verantwoordelijkheid tussen binnen- en buitenonderhoud opgeheven en wordt de school verantwoordelijk voor beiden. Dit leidt tot een forse afname van regeldruk en administratieve lasten. Dat komt onder andere doordat schoolbesturen niet langer een aanvraag voor deze voorzieningen hoeven in te dienen bij de gemeente.</p>	

Kwaliteitsafspraken mbo	Per 1 januari 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
<p>Aandacht voor de beperking van regeldruk en administratieve lasten bij mbo-instellingen is een centraal thema binnen de beleidsontwikkeling. Ook bij de beleidsvorming rondom de introductie van kwaliteitsafspraken in het mbo is hiervoor nadrukkelijk aandacht.</p> <p>Met de introductie van kwaliteitsafspraken in het mbo worden de administratieve lasten voor de instelling tot een minimum beperkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de resultaatafhankelijke afspraken m.b.t. de thema's voortijdig schoolverlaten en (vanaf 2016) studiesucces wordt gebruik gemaakt van DUO-gegevens. Hierdoor hoeven mbo-instellingen geen aanvullende informatie aan te leveren, en ontstaan er geen aanvullende administratieve lasten. • Daarnaast wijzigt OCW de Regeling Prestatiebox mbo per 2015 in de Regeling Kwaliteitsafspraken mbo. Daarbij worden de middelen van verschillende specifieke arrangementen gebundeld en de verdeling, verantwoording en de organisatie van ondersteunende expertise geharmoniseerd. Deze bundeling en harmonisering van specifieke budgetten dragen bij aan vermindering van de regeldruk. (Een uitzondering betreft het thema 'excellentie'. Daar zal wel een aparte regime voor gelden binnen de kwaliteitsafspraken.) • Elke instelling zal één integraal kwaliteitsplan moeten opstellen in plaats van afzonderlijke plannen in het kader van aparte regelingen voor professionalisering (ook voor examenfunctionarissen) en taal en rekenen. In dit geïntegreerde kwaliteitsplan behandelt de instelling haar beleid t.a.v. verschillende thema's. 	

Modernisering bekostiging	Vanaf 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po en vo
<p>De bekostiging van het funderend onderwijs is complex. Vereenvoudiging is nodig. In de afgelopen periode zijn reeds verschillende belangrijke stappen gezet. Als gevolg van bijvoorbeeld passend onderwijs worden de huidige versnipperde en complexe geldstromen vereenvoudigd en gebundeld. Daarnaast worden de beschikbare middelen zo min mogelijk ingezet als losse subsidies, maar zoveel mogelijk gebundeld ingezet in de prestatiebox. Dit is ook te zien in de inzet van de middelen vanuit het begrotingsakkoord en het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA). Ondanks deze stappen kan het nog eenvoudiger. Ook de raden hebben te kennen gegeven een eenvoudiger, transparanter en voorspelbaarder bekostigingsmodel te wensen. Daarom is met zowel de PO-Raad als de VO-raad in de sectorakkoorden afgesproken dat de bekostigingssystematiek vereenvoudigd zal worden. Hierover loopt op dit moment overleg met de sectororganisaties.</p>	

Wetsvoorstel stroomlijning registerwetgeving onderwijs	2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals), studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Momenteel wordt gewerkt aan een wetsvoorstel dat stroomlijning van de registerwetgeving in het onderwijs regelt. Dit wetsvoorstel, dat naar verwachting in 2015 wordt ingediend, levert op verschillende manieren een bijdrage aan vermindering van de regeldruk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het wetsvoorstel maakt hergebruik van gegevens gemakkelijker, doordat de 	

<p>verstrekking van gegevens aan andere overheidsorganisaties voortaan niet meer op wetsniveau wordt geregeld, maar op amvb-niveau. Hiermee wordt het kabinetsbeleid "eenmalig opvragen, meervoudig gebruik" beter ondersteund.</p> <ul style="list-style-type: none"> Scholen moeten de geboorteplaats van een leerling vermelden op het diploma. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat scholen de geboorteplaats van DUO krijgen, zodat zij dit gegeven niet langer hoeven op te vragen bij de leerling of zijn ouders.
--

Herziening accreditatiestelsel	2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: ho
<p>Het accreditatiestelsel is in 2012 en 2013 uitvoerig en door veel verschillende partijen geëvalueerd. Hieruit blijkt dat het een krachtig stelsel is, dat tegelijkertijd nog wel verbetering behoeft, omdat instellingen hoge lasten ervaren in relatie tot het accreditatieproces.</p> <p>De minister is met vertegenwoordigers van instellingen (waaronder docenten), NVAO, inspectie, OCW, visitatiebureaus en studenten een gesprek gestart over de doorontwikkeling van het accreditatiestelsel met het oog op het verminderen van de lasten die instellingen ervaren. Oogmerk is om met het veld het accreditatiestelsel meer fundamenteel te bezien in het licht van het principe <i>verdiend vertrouwen meer belonen</i>. Waar een instelling/opleiding zich heeft bewezen, moet zij daar profijt van hebben.</p> <p>Daarnaast is een internationaal vergelijkend onderzoek uitgezet naar de accreditatiestelsels in Vlaanderen, Duitsland, Noorwegen en Oostenrijk. Dit onderzoek moet inzicht geven of deze landen verdiend vertrouwen belonen en hoe daar wordt omgaan met de lasten die accreditatie met zich meebrengt.</p> <p>De inzichten uit gesprekken worden niet alleen benut voor de doorontwikkeling van het accreditatiestelsel, maar zijn ook al gebruikt voor verbeteringen op korte termijn, zoals het aanpassen van het accreditatiekader.</p>	

Modernisering onderwijstijd vo	Per 1 augustus 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo
<p>De wettelijke normen voor onderwijstijd in het voortgezet onderwijs worden gemoderniseerd en geflexibiliseerd op een wijze die maximale ruimte biedt voor maatwerk. Een wetsvoorstel hiervoor is op 1 september 2014 aan de Tweede Kamer aangeboden, de beoogde datum van inwerkingtreding is 1 augustus 2015.</p> <p>Het wetsvoorstel biedt zoveel mogelijk ruimte voor bewuste professionele keuzes, met instemming van de medezeggenschapsraad, op schoolniveau ten aanzien van de (didactische) invulling van de onderwijstijd te kiezen die het best past bij de leerling, de leerstof en de school. Het maakt ook mogelijk dat op schoolniveau gekozen kan worden voor innovatieve vormen van onderwijs, bijvoorbeeld met inzet van ict of buitenschoolse leeractiviteiten voor bijvoorbeeld toptalenten. Doordat deze keuzes op schoolniveau gemaakt kunnen worden, wordt de regeldruk van overheidswege die wordt ervaren met de huidige wet- en regelgeving over onderwijstijd, beperkt.</p>	

Integratie tegemoetkoming schoolkosten en onderwijsbijdrage minderjarige mbo-ers in kindgebonden budget (Wtos)	Per 1 augustus 2015
Doelgroep: studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: mbo
<p>In het regeerakkoord is opgenomen dat de WTOS 17- wordt afgeschaft en budgettair neutraal wordt overgeheveld naar het kindgebonden budget voor ouders van kinderen van 16-17 jaar. Doel is vereenvoudiging en het terugbrengen van het aantal kindregelingen tot maximaal 4. Gevolg is dat er in de meeste gevallen niet meer hoeft te worden aangevraagd omdat het kindgebonden budget automatisch toegekend wordt. Dit draagt voor de doelgroep aanzienlijk bij aan administratieve lastenverlichting; er hoeft niet meer elk jaar een voorziening in het kader van de WTOS te worden aangevraagd. Deze wijziging is onderdeel van de Wet hervorming kindregelingen¹ die op 24 juni 2014 is aangenomen door de Eerste Kamer.</p>	

¹ Stb. 2014, 227

1.2 Wegnemen van belemmeringen

Modernisering Participatiefonds	2013 - 2014
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po
<p>In het afgelopen jaar zijn, in het kader van de modernisering van het Participatiefonds (Pf), diverse maatregelen getroffen die met name betrekking hebben op de vereenvoudiging en verduidelijking van het reglement Pf, het terugdringen van de administratieve lasten en hoeveelheid regels en verbetering van de voorlichting en communicatie van het Pf aan scholen. De structuur van het reglement sluit beter aan op de CAO PO. Het geeft meer inzicht in de juridische grondslag van vergoedingsverzoeken, waardoor het indienen van een vergoedingsverzoek minder werk is voor schoolbesturen en ook minder foutgevoelig is. Het is nu mogelijk om volledig digitaal op grond van een volledig vernieuwd reglement Pf vergoedingsverzoeken in te dienen, waarbij documenten kunnen worden geupload. Ook kan er een modelverklaring worden ingevuld.</p> <p>De (gevoelde) lastendruk neemt af, omdat schoolbesturen klantvriendelijk en met gebruiksgemak bediend worden. In 2013 en 2014 is gewerkt aan de verrijking van het digitale loket met nieuwe mogelijkheden, zoals een vacaturebank, matching en de verrekening, informatievoorziening en bezwaar. Deze functionaliteiten zijn inmiddels geïmplementeerd. In het kader van het Sectorplan PO wordt momenteel het vervolg op de vacaturebank ontworpen.</p>	

Modernisering Vervangingsfonds	2014 - 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po
<p>In het kader van de modernisering van het Vervangingsfonds (Vf) heeft het bestuur van het Vf in juli 2014 een aantal besluiten genomen, die beogen te leiden tot inhoudelijke verbeteringen van het reglement, vereenvoudiging voor schoolbesturen en daarmee tevens tot verlaging van administratieve lastendruk.</p> <p>Besloten is tot de volgende maatregelen, die deels al zijn doorgevoerd en deels nog worden voorbereid door het bestuur van het Vervangingsfonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vergoeding voor het rechtspositioneel verlof is per 1 januari 2015 afgeschaft, waardoor het meest foutgevoelige en meest gedetailleerde onderdeel van het reglement is geschrapt. Dit leidt tot vereenvoudiging voor schoolbesturen; • per 1 augustus 2015 wordt de premieheffing gebaseerd op een uniform loonbegrip, namelijk het brutosalaris van werknemers conform de CAO PO, waardoor de grondslag voor de premie eenduidig is voor alle schoolbesturen; • per 1 augustus 2015 wordt normvergoeding ingevoerd, waardoor de procedure van declareren door schoolbesturen vereenvoudigd wordt; • het reglement Vf wordt tekstueel en wat opzet betreft verbeterd, waardoor het gebruiksgemak en het inzicht voor schoolbesturen toenemen; • er wordt een informatieprotocol opgesteld dat onderdeel is van het reglement, waardoor duidelijker is welke informatie precies van schoolbesturen gevraagd wordt; • geautomatiseerde gegevensuitwisseling wordt opgenomen in het reglement, waardoor de aanlevering van informatie door schoolbesturen eenvoudiger wordt; • er wordt meer aandacht besteed aan communicatie en voorlichting aan schoolbesturen over het reglement en de modernisering van het Vf, waardoor begripsvorming toeneemt en (gevoelde) lastendruk afneemt.	

Aanpak knelpunten fusietoets	Vanaf 1 september 2014
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>De fusietoets is een instrument voor het behoud van de menselijke maat in het onderwijs. Door teveel fusies kan de keuzevrijheid in het onderwijs in het gedrang komen. Het onderwijsveld ervaart echter knelpunten met betrekking tot de vormgeving van de regeling fusietoets. Scholen geven aan dat de bewijslast voordat er een uitspraak van OCW komt erg hoog is. Dit zorgt voor een aanzienlijke belasting van schoolbesturen tijdens het fusieproces. Scholen zouden liever zien</p>	

dat het proces voordat de bewijslast in de fusietoetsprocedure rond is wordt opgeknipt in kleinere stukken, zodat OCW in een eerder stadium al kan aangeven wat de (on)mogelijkheden zijn. De gemelde knelpunten zullen worden meegenomen in de wettelijke evaluatie van de fusietoets, die voorzien is in het voorjaar van 2015.

In de praktijk blijkt daarnaast dat fusies in gebieden met forse leerlingendaling soms onvermijdelijk zijn. De fusietoets bood schoolbesturen in die gebieden niet voldoende ruimte en zekerheid en werkte daardoor belemmerend.

De Regeling Fusietoets is daarom op een aantal punten aangepast per 1 september 2014:

- Leerlingendaling is als expliciete rechtvaardigingsgrond opgenomen.
- Bij een leerlingendaling van 15% of meer wordt bij een fusie-aanvraag geen advies meer gevraagd aan de CFTO, tenzij er een groot schoolbestuur ontstaat, met een omvang vanaf 2500 leerlingen in het primair onderwijs en vanaf 5000 leerlingen in het voortgezet onderwijs.
- Een bestuursoverdracht van een school hoeft niet meer getoetst te worden als een school daarna fuseert met een andere school.

Door bovenstaande aanpassingen is er voor schoolbesturen die met leerlingendaling te maken hebben meer ruimte ontstaan om een passende oplossing te kiezen en zo toekomstbestendig onderwijs te realiseren.

Wegnemen belemmeringen voor toptalenten: flexibilisering niveaus	Najaar 2014
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals), studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: vo
In het VO worden scholen gestimuleerd om meer leerlingen vakken op een hoger niveau te laten volgen. Waarom zou een rekentalent op het vmbo geen wiskunde kunnen afronden op havo- of vwo-niveau? Wettelijk is dit al mogelijk, maar scholen ervaren organisatorische problemen in de uitvoering hiervan. Scholen kunnen leren van de kennis en ervaring van andere scholen. Regionale kwartiermakers toptalent worden ingezet om regionale netwerken voor toptalenten tot stand te brengen zodat zij kunnen leren van elkaars kennis en ervaring.	

Wegnemen belemmeringen voor toptalenten: Mogelijk maken eerder eindexamen af te leggen dan in het (voor-) laatste jaar	2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals), studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: vo
In het voortgezet onderwijs moeten leerlingen vakken makkelijker eerder kunnen afsluiten, als zij daartoe in staat zijn. De tijd die vrijkomt, kunnen zij besteden aan nieuwe uitdagingen. Het Eindexamenbesluit VO wordt zo aangepast dat het mogelijk is om eerder examen te doen dan in het laatste of voorlaatste jaar. De beoogde inwerkingtreding van de regeling die dit mogelijk maakt is 1 augustus 2015.	

Aanpassing regels in het kader van krimp: Van kleur verschieten en verplaatsen	Per 1 augustus 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po
Voor het toekomstbestendig maken van het onderwijsaanbod in de regio kan het in het primair onderwijs om redenen van bereikbaarheid of variëteit wenselijk zijn om een school van denominatie te laten veranderen, of om een school te verplaatsen. Om ondoelmatige concurrentie te voorkomen, is hier in de huidige wetgeving de voorwaarde aan verbonden dat verplaatsen of van kleur verschieten alleen kan als de stichtingsnorm wordt bereikt. Dat is in gebieden met leerlingendaling nagenoeg onhaalbaar. Deze voorwaarde maakt het daarmee lastig om in het primair onderwijs tot een herschikking van het onderwijsaanbod te komen.	
De wet- en regelgeving wordt zo aangepast dat verplaatsen van scholen en 'van kleur verschieten' in het primair onderwijs mogelijk wordt zonder dat de stichtingsnorm wordt gehaald. Om oneigenlijk gebruik te voorkomen, wordt het een voorwaarde dat schoolbesturen het voornemen om van denominatie te veranderen of een school te verplaatsen ter goedkeuring voorleggen aan de minister van OCW. De minister voert een marginale toets uit op het redelijk gebruik van de	

maatregel. In een later stadium wordt bekeken of de voorwaarde nog nodig is, als er een vorm van richtingvrije planning wordt ingevoerd.

Schoolbesturen hebben zo meer flexibiliteit in het toekomstbestendig maken van het onderwijsaanbod, terwijl oneigenlijk gebruik nog steeds wordt voorkomen.

Versoepeling regels vorming samenwerkingschool	Per 1 augustus 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po en vo
<p>Een samenwerkingschool is een school waarin zowel openbaar onderwijs als bijzonder onderwijs gegeven wordt. Sinds 2011 is het wettelijk toegestaan om een samenwerkingschool te vormen. Hier is echter nauwelijks gebruik van gemaakt, terwijl de samenwerkingschool een oplossing kan bieden in gebieden met leerlingendaling.</p> <p>De huidige regeling is te ingewikkeld, met als gevolg dat er nu samenwerkingscholen buiten de wettelijke regeling gevormd worden (informele samenwerkingscholen). Daarom wordt de wet- en regelgeving voor vormen van een samenwerkingschool vereenvoudigd. Het wetsvoorstel samenwerkingschool bevat voorstellen om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de voorwaarden voor de totstandkoming van een samenwerkingschool opnieuw vorm te geven; • waarborgen te bieden voor gelijkwaardigheid tussen openbaar en bijzonder onderwijs; en • aan te sluiten bij de praktijk die de samenwerkingschool zoveel mogelijk regelt op het schoolniveau. <p>Het wetsvoorstel maakt het vormen van een formele samenwerkingschool aantrekkelijker voor scholen die er nu voor kiezen om wel als samenwerkingschool te opereren, maar hier geen formele waarborgen voor bieden. Het voorstel biedt daarmee meer ruimte voor scholen om leerlingendaling het hoofd te bieden en ook meer rechtszekerheid voor ouders. Zo kan in dorpen en wijken waar nu nog voldoende leerlingen zijn om scholen van openbaar en bijzonder onderwijs in stand te houden, bij afname van het aantal leerlingen een samenwerkingschool worden gevormd.</p>	

Wegnemen belemmeringen voor toptalenten: inzet vakleerkrachten	Per 1 augustus 2016
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals), studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po
<p>Basisscholen kunnen hun onderwijs uitdagender maken door vakleerkrachten in te zetten, bijvoorbeeld bij lessen in wiskunde of techniek. De wet belemmert nu nog structurele inzet van vakleerkrachten uit het voortgezet onderwijs in het basisonderwijs. Dat wordt veranderd, zodat deze leraren op bepaalde vakgebieden verdieping en verrijking aan toptalenten kunnen geven.</p>	

1.3 Bieden van experimenteeruimte

Experimenten doorlopende leerlijnen vmbo – mbo (vakmanschap- en technologieroute)	2014 - 2020
Vmbo-leerlingen	Sector: vo, mbo
<p>Scholen en instellingen krijgen - op aanvraag - ruimte om af te wijken van bepaalde inrichtings- en examenvoorschriften, met het oog op het aantrekkelijker maken van het beroepsonderwijs. Door deze ruimte kunnen ze programma's integreren en verkorten. De vakmanschaproute is een doorlopende leerroute vmbo basisberoepsgerichte leerweg en/of kaderberoepsgerichte leerweg naar een mbo opleiding op niveau 2. De technologieroute is een doorlopende leerroute vmbo gemengde leerweg en/of theoretische leerweg naar een mbo opleiding op niveau 4, gericht op de topsectoren. De eerste vakmanschaproutes en technologieroutes zijn van start gegaan in schooljaar 2014-2015, en komend schooljaar breidt dit aantal zich nog weer uit met nieuwe scholen die van start gaan. De experimenten vakmanschaproute en technologieroute worden gemonitord om het effect van de routes te kunnen bepalen. Hierbij is de Inspectie nauw betrokken. Jaarlijks verschijnt er in april een tussenrapportage met de bevindingen. In 2020 ontvangt de Tweede Kamer een evaluevaluatie. Uiteindelijk wordt dan bepaald of de routes structureel mogelijk worden. Nieuwe aanvragen voor doorlopende routes kunnen jaarlijks tussen 1</p>	

en 31 oktober worden ingediend bij DUO.

Eén van de belangrijkste uitkomsten van het experiment met de doorlopende leerlijn vm2 was dat één en ander vaak stukliep op (het niet tot stand komen van) de samenwerking vmbo-mbo. Daarom is er nog geen structurele ruimte gemaakt voor geïntegreerde doorlopende leerlijnen en experimenteren we door via een nieuwe – en aan de ontwikkelingen aangepaste - Regeling Vakmanschaproute en Technologieroute. De aanvraagprocedure moet nu borgen dat een samenwerkingsverband niet van start kan gaan voordat goede afspraken zijn gemaakt (met alle deelnemers op meerdere niveaus in de organisatie, dus niet alleen op bestuurlijk niveau). Daarbij is voor de komende aanvraagprocedure een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd, om de regeldruk te verminderen.

Experiment uitbreiding bindend studieadvies	2013 - 2019
Doelgroep: Doelgroep Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: ho
<p>Het experiment 'uitbreiding bindend studieadvies' beoogt de verbetering van de kwaliteit en de doelmatigheid van het hoger onderwijs door uitbreiding van de bevoegdheid van instellingen tot het uitbrengen van een bindend studieadvies (Besluit experiment uitbreiding bindend studieadvies). Het beoogt verder studenten te stimuleren hun opleiding binnen de nominale studieduur af te ronden door middel van een samenhangend pakket van maatregelen ter bevordering van de studievoortgang. Het afgeven van BSA's in latere jaren zal er naar verwachting toe bijdragen dat studenten meer nominaal gaan studeren, wat zal leiden tot rendementsverbetering. In het besluit worden eisen aan de instelling gesteld ten aanzien van de studeerbaarheid van de opleiding. Zij moeten voorzieningen hebben waardoor de student geprikkeld wordt harder te studeren.</p> <p>De eerste deelnemers (drie HO-instellingen) aan het experiment uitbreiding bindend studieadvies zijn begonnen met ingang van het studiejaar 2013-2014. Aangezien het experiment ziet op het geven van een bindend studieadvies in het tweede jaar, zullen de eerste studenten van de deelnemende opleidingen tegen de zomer van 2015 een bindend studieadvies krijgen.</p>	

Experiment prestatiebekostiging ho	2013 - 2016
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders/scholen en instellingen (professionals)	Sector: ho
<p>In het hoger onderwijs zijn voor de periode 2013 – 2016 prestatieafspraken gemaakt met de instellingen. Hiermee wordt beoogd de focus minder op kwantiteit te leggen en meer op kwaliteit en profilering. De instellingen hebben hiervoor plannen ingediend en zij ontvangen jaarlijks extra middelen ter grootte van ca 7% van het onderwijsbudget.</p> <p>Bij de prestatiebekostiging is gekozen voor een systematiek die zo weinig mogelijk lasten voor de instellingen met zich meebrengt. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van indicatoren die de instellingen zelf al hanteren en waarvoor dus al informatie verzameld wordt. Verder zijn er bovendien landelijke gegevensbestanden beschikbaar die aan de instellingen beschikbaar worden gesteld.</p> <p>Voor de verantwoording is aangesloten bij de jaarlijkse verantwoording van de instellingen over de reguliere rijksbijdrage in de jaarverslagen. Dit is een efficiënte werkwijze die de administratieve lasten tot een minimum beperkt. De jaarverslagen waren ook de basis voor de midterm review in 2014. De ontwikkeling van de administratieve lasten zal bovendien deel uitmaken van de evaluatie van het experiment.</p>	

Pilots inrichting proces correctie na het tweede tijdvak cse om correctiedruk bij leraren tegen te gaan.	2015
Leraren (professionals)	Sector: vo
<p>De tijd die er na het tweede tijdvak van het centraal schriftelijk examen is tussen afname en uitslag is beperkt. Er zijn pilots naar de mogelijkheden om het proces handiger in te richten zodat de correctiedruk, die vooral voortkomt uit tijdgebrek, wordt verminderd. Op basis van de uitkomst van deze pilots zullen vervolgstappen worden ondernomen.</p>	

Experiment verruiming 50%-regel	2015
Doelgroep Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo

Scholen voor voortgezet onderwijs die te maken hebben met leerlingendaling hebben flexibiliteit nodig om opleidingen overeind te kunnen houden en te voorkomen dat jongere leerlingen afhaken bij een opleiding van hun keuze vanwege een te lange reistijd. In het voortgezet onderwijs mag een leerling volgens de huidige regels per schooljaar maximaal 50 procent van de lessen of stages volgen op een andere school. Deze restrictie biedt scholen te weinig ruimte om leerlingen bijvoorbeeld één of twee jaar van hun opleiding op een andere school te laten volgen. OCW gaat mogelijk maken dat leerlingen, in plaats van de helft van het schooljaar, de helft van de leergang (vmbo, havo, vwo) volgen op een andere locatie. In het uiterste geval zou een leerling een gehele boven- of onderbouw aan een andere instelling kunnen volgen. Hierdoor hebben scholen meer ruimte om gezamenlijk een efficiënter onderwijsaanbod overeind te houden in situaties waarin leerlingenaantallen dalen. In 2015 zal daartoe een experiment mogelijk gemaakt worden.

Experiment gezamenlijk aanbieden profielen	2015
Doelgroep Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo
<p>Scholen zijn wettelijk verplicht om in de bovenbouw van havo en vwo alle vier de profielen en in de bovenbouw van de theoretische leerweg in het vmbo alle vier de sectoren aan te bieden. In gebieden met leerlingendaling kan dit voor scholen lastig worden, omdat havo-, vwo-, en met name vmbo-afdelingen steeds kleiner worden. De kosten van met name duurdere profielen en sectoren (zoals natuur en techniek/techniek) worden voor zulke kleine afdelingen moeilijk te dragen. Leerlingendaling kan er op den duur voor zorgen dat schoolbesturen geen andere mogelijkheid meer zien dan de betreffende afdelingen te sluiten. Hierdoor kunnen de kwaliteit, de variëteit en de toegankelijkheid van het onderwijs in de knel komen. Daarom wordt in 2015 een experiment gestart om scholen in staat te stellen gezamenlijk de vier profielen van de bovenbouw havo en vwo of de vier sectoren van de theoretische leerweg in het vmbo aan te bieden. Voor scholen in krimpsituaties wordt het daardoor makkelijker om alle profielen of sectoren op een rendabele manier aan te bieden.</p>	

Wegnemen van belemmeringen voor publiek-private samenwerking in het beroepsonderwijs	2015
Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
<p>Begin 2013 is de commissie Van der Touw ingesteld om in beeld te brengen wat scholen in het beroepsonderwijs nodig hebben om hun ambities t.a.v. publiek-private samenwerking te kunnen realiseren. Het rapport van de Commissie Van der Touw - naar belemmeringen voor Publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs - is opgeleverd op 17 juni 2013. De commissie gaf de volgende aanbevelingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aanpak van de twee geconstateerde wettelijke knelpunten (vestigingsplaatsbeginsel en btw)²; 2) (door)ontwikkeling van de leerproces bij de Centra voor innovatief vakmanschap; 3) faciliteer de Centra door een ontwikkelruimte voor de uitbouw van de publiek private samenwerking in de vorm van een forum dat de benodigde duidelijkheid verschaft over wet- en regelgeving; en 4) bevorder en faciliteer samenwerking bedrijfsleven – onderwijs. <p>Op 4 november 2013 is de kabinetsreactie op het advies van commissie Van der Touw aan de Tweede Kamer gestuurd met een aantal actiepunten.³ Voor de Centra voor innovatief vakmanschap zal extra duidelijkheid worden verschaft over de kaders van de wet- en regelgeving, en er zal ontwikkelruimte worden ingericht.</p> <p>Het Platform Bèta Techniek faciliteert de Centra bij het volbrengen van hun doelstellingen en heeft tevens een vraagbaak publiek-private samenwerking opgericht. Indien hier concrete problemen worden gemeld zal hier in samenwerking met OCW en andere betrokkenen een oplossing worden gezocht en indien nodig een Forumbijeenkomst voor worden georganiseerd, begin 2015.</p>	

Pilots regelluwe scholen	2016
---------------------------------	------

² Zie voor de wijze waarop de knelpunten t.a.v. btw worden aangepakt de passage 'verkenning knelpunten rondom (toepassing) btw-regels' op p. 11 in deze bijlage.

³ Kamerstukken II, 2013-2014, 31524, nr. 187.

Doelgroep Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo
<p>In het schooljaar 2015-2016 start een pilot van vijf jaar waarin scholen met aantoonbaar goede onderwijskwaliteit maximale ruimte krijgen. De pilot zal starten met scholen die in 2013 als excellent werden aangemerkt. Deze scholen mogen afwijken van een aantal regels. Deelname aan de pilot kan alleen met instemming van de medezeggenschapsraad. Afwijking van de regelgeving kan alleen met het oog op verbetering van kwaliteit of doelmatigheid.</p> <p>Het doel van de pilot is om na te gaan hoe scholen omgaan met de geboden ruimte. Een onafhankelijke onderzoeksinstelling zal de ontwikkelingen daarom volgen.</p>	

1.4 Agenderen regeldruk door andere partijen

Tegengaan regeldruk als gevolg van EU-beleid	Doorlopend
Doelgroep: gehele onderwijsveld	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Ook de EU streeft naar het verlagen van regeldruk. Op nationaal niveau wordt voor elk nieuw Commissievoorstel⁴ in een BNC-fiche een beoordeling gegeven over subsidiariteit en proportionaliteit, implicaties voor uitvoering en handhaving en redelijke implementatietermijnen. Soms bevatten ook voorstellen van de roulerende Voorzitterschappen elementen die tot regeldruk voor onderwijsinstellingen, bijv. extra rapportagelasten, kunnen leiden. Tenslotte bestaat het risico dat (verhoogde) administratieve lasten kunnen leiden tot lagere deelname aan het EU-onderwijsprogramma Erasmus+ (2014 – 2020). OCW beoordeelt voor de twee typen voorstellen de risico's op AL en probeert deze waar mogelijk in de Europese onderhandelingen in Raadskader weg te nemen. Ook in de uitvoering van Erasmus+ probeert OCW de administratieve lasten voor instellingen zo laag mogelijk te houden.</p>	

Verkenning knelpunten rondom (toepassing) btw-regels	2014
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>De toepassing van btw-regelgeving leidt in het onderwijsveld soms tot complicaties.⁵ Zo leidt regionale samenwerking tussen mbo-instellingen, afhankelijk van de opzet, tot btw-plicht. OCW en de sectororganisaties inventariseren gezamenlijk deze btw-knelpunten. OCW bundelt hiervoor de interne kennis en expertise over de btw-problematiek. De sectororganisaties leveren de casuïstiek aan. Op basis van de inventarisatie gaat OCW in gesprek met het ministerie van Financiën/de Belastingdienst.</p>	

Belastingvrijstelling tablets voor onderwijspersoneel	Vanaf 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Tablets (e.d.) zijn onderdeel van professioneel werken. Het is voor schoolbesturen goedkoper tablets (e.d.) aan te schaffen wanneer het verschaffen ervan aan onderwijspersoneel volledig belastingvrij is (dus in de werkkostenregeling wordt opgenomen als een noodzakelijke voorziening). De staatssecretaris van Financiën heeft uw Kamer inmiddels voorgesteld te regelen dat dit vanaf 2015 het geval is.⁶</p>	

Tegengaan regeldruk vanuit cao's	1 juli 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo
<p>OCW heeft de sociale partners aandacht gevraagd voor regeldruk die voortkomt uit cao's. Om dit tegen te kunnen gaan, wordt voor zowel de po- als de vo-sector een werkgroep ingericht die de cao-tekst herschrijft. In deze werkgroepen wordt nagegaan hoe de leesbaarheid en bruikbaarheid van de cao kunnen worden verbeterd. De tekst die hieruit voortvloeit zal waar mogelijk worden gebruikt als basis voor de cao vanaf 1 juli 2015. Daarnaast zal in de werkgroep een gezamenlijk</p>	

⁴ Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen. De hieruit resulterende BNC-fiches worden binnen standaardtermijn naar de Tweede Kamer gezonden.

⁵ Dit is onder meer aangekaart door de commissie van der Touw. Zie Kamerstukken II, 2013-2014, 31524, nr. 187 voor de kabinetsreactie op het advies van deze commissie.

⁶ Zie Kamerstukken II, 2013-2014, 33752, nr. 110.

voorstel worden ontwikkeld voor vereenvoudiging van de regels rondom inpassing in het loongebouw en voor vereenvoudiging van verschillende toelagen en toeslagen.

1.5 Verbinding met toezicht en verantwoording

Verminderd toezicht bij verdiend vertrouwen	Doorlopend
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Het toezicht door de inspectie vindt proportioneel plaats, gebaseerd op verdiend vertrouwen. Scholen die er blijk van geven voldoende resultaten te boeken, hun kwaliteit zelf onder controle te hebben en zich daarover actief, openbaar te verantwoorden, ontvangen minder (intensief) toezicht. Waar daarover gereede twijfels bestaan, onderzoekt de inspectie deze scholen nader, conform de risicogestuurde systematiek. Daarbij gaat de inspectie uit van een breed kwaliteitsbegrip dat neergelegd is in een toezichtkader.</p> <p>Het toezicht is er bij die nadere onderzoeken momenteel primair op gericht vast te stellen of het onderwijs wel of niet van voldoende kwaliteit is. Met de invoering van gedifferentieerd toezicht zal ook bij voldoende kwaliteit een aanvullende, professionele dialoog plaatsvinden rondom de vraag of verdere verbetering daarvan mogelijk is.</p> <p>Daarbij zal de inspectie meer en meer aangrijpen bij de verantwoording die de instelling zelf al aflegt tegenover zijn belanghebbenden, onder meer via jaarverslaggeving en eventueel via zelfevaluatie. De verplichte verslaggeving zal altijd en de optionele zelfevaluatie zal, als zij er is, aangrijpingspunt zijn voor het gesprek en zo nodig verder onderzoek.</p>	

Vernieuwing toezichtkader inspectie: gedifferentieerd toezicht	2013 - 2016
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo
<p>Op 28 maart 2014 is uw Kamer geïnformeerd over de vernieuwingen in het toezicht.⁷ De Onderwijsinspectie wil de komende jaren een impuls geven aan het ontwikkelen van een kwaliteitscultuur, door middel van vernieuwingen in het toezicht.</p> <p>Gedifferentieerd toezicht is in eerste instantie bedoeld als een methode, gericht op stimulering van de scholen tot verdere verbetering van het onderwijs en niet op vermindering van het toezicht. Gebleken is dat de bestaande systematiek wel leidt tot vermindering van het aantal (zeer) zwakke scholen, maar dat scholen die aan de basisvereisten voldoen, zich onvoldoende verder verbeteren.</p> <p>Momenteel worden scholen die aan die basisvereisten voldoen in hoge mate met rust gelaten en maximaal eenmaal in de vier jaar beperkt onderzocht. Dit sluit aan bij de risicogestuurde systematiek van de inspectie en de frequentie-eis van de Kamer. Gegeven deze randvoorwaarde is dat de goedkoopste wijze van uitoefening van het toezicht met de minste belasting van voldoende functionerende scholen.</p> <p>Bij gedifferentieerd toezicht zal de bestaande aandacht voor de (zeer) zwakke scholen niet verminderen, maar zal meer aandacht worden besteed aan scholen die zich van voldoende naar goed (kunnen) bewegen. Daar staat tegenover dat de frequentie-eis voor goede scholen wordt bijgesteld naar zes jaar. Voor scholen die in de categorie voldoende scores, zal de aandacht door de inspectie toenemen. Die toename kan geringer zijn waar schoolbesturen zelf hun kwaliteit bewaken en in control zijn en zich daarover openbaar verantwoorden. De inspectie maakt actief van die informatie gebruik.</p>	

⁷ Kamerstukken II, 2013-2014, 33905, nr. 1.

Onderlinge afstemming van de werkprocessen van NVAO, Inspectie en Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek	2014
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: ho
<p>Om overlap tussen de NVAO, de Onderwijsinspectie en de Reviewcommissie hoger onderwijs zoveel mogelijk te beperken, hebben de betreffende organisaties naar de samenhang tussen hun taken en eventuele dubbele bevraging gekeken. Dit om onnodige administratieve drukte richting instellingen te minimaliseren. Gebleken is dat er het nodige te winnen is door een betere operationele afstemming tussen de organisaties. Waar mogelijk moet voorkomen worden dat onduidelijkheden ontstaan door verschillend gebruik van definities in rapportages en oordelen. Naar aanleiding van de wetwijzing versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs is het eerder gesloten samenwerkingsprotocol tussen NVAO en Inspectie geactualiseerd.</p> <p>Bekeken is hoe de samenwerking tussen NVAO, Reviewcommissie, Inspectie en OCW verbeterd kan worden. Voor wat betreft de informatiehuishouding is ook DUO aangesloten en wat betreft de onderzoekbelasting zijn de VSNU en de Vereniging Hogescholen aangesloten. De instellingen worden binnenkort betrokken teneinde hun bevindingen te benutten bij het signaleren van de punten waarop de afstemming verbeterd kan worden.</p> <p>Er zijn al concrete afspraken gemaakt. Zo gebruiken alle organisaties 1CijferHO (van DUO) voor de berekening van kengetallen en stellen de organisaties gegevens en analyses die zij hebben verzameld/berekend ook voor de andere organisatie beschikbaar.</p> <p>Daarnaast hebben de drie organisaties hun definities van indicatoren vergeleken en gezien waar uniformering mogelijk is. Gezien de verschillende uitgangspunten en perspectieven werken de NVAO, RC en IvHO voor een aantal kengetallen voorsnog met verschillende definities. In de hoofdlijnakkoorden zijn bijvoorbeeld een aantal definities voor de duur van de akkoorden (tot 2016) vastgelegd. Het uniformeren daarvan is een optie voor de langere termijn, in het verlengde van de huidige hoofdlijnakkoorden, waarbij betrokkenheid van het veld noodzakelijk is. De organisaties werken voortaan wel met eenzelfde labeling van kengetallen, zodat in elk geval duidelijk is om welke definitie het gaat.</p> <p>OCW en de Onderwijsinspectie leggen hun onderzoeksactiviteiten jaarlijks vast in de informatieafpraak met de VSNU en de Vereniging Hogescholen. Hierin wordt vanuit het perspectief van de instelling de belasting van een onderzoek voor de instelling weergegeven.</p> <p>Daarnaast kijken we naar de taken van de inspectie, de NVAO en de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek om overlap zoveel mogelijk te vermijden.</p>	

Verkenning / gesprek herziening bestuurlijke verhoudingen tussen overheid en ho-instellingen (verdiend vertrouwen meer belonen)	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: ho
<p>Er vinden gesprekken plaats met de VSNU, VH, NRTO en studentenbonden over het verminderen van de regeldruk in het kader van het accreditatiestelsel en breder over de herijking van de bestuurlijke verhoudingen in het hoger onderwijs. De VSNU heeft een onderzoek uitgezet naar mogelijkheden tot herziening van de bestuurlijke verhoudingen tussen overheid en ho-instellingen, omdat dit onderwerp niet alleen accreditatie raakt, maar het gehele ho-beleidsterrein. Dit onderzoek dient als input om gezamenlijk met het hoger onderwijsveld in het kader van de strategische agenda de bestuurlijke verhoudingen voor het hoger onderwijs herijken.</p>	

Inrichting pilots gedifferentieerd toezicht	2014 - 2016
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, so, mbo
<p>De Onderwijsinspectie gaat gedurende 2 jaar in pilots experimenteren met gedifferentieerd toezicht. Onderdeel daarvan is de vraag in hoeverre gebruik gemaakt kan worden van eigen kwaliteitsinformatie van scholen en/of besturen. Enerzijds om een indruk te krijgen over de</p>	

kwaliteit van kwaliteitszorg (relevant voor het bepalen van vervolgtoezicht) en anderzijds als mogelijke vervanging van toezichtsactiviteiten door de inspectie zelf. Een denkbare vorm die de inspectie wil onderzoeken is het gebruiken van uitkomsten van peer review of collegiale consultatie inzake didactisch handelen. Indien deze voldoende onafhankelijk en betrouwbaar zijn uitgevoerd aan de hand van elementen uit het waarderingskader kan dit betekenen dat lesobservaties wellicht door de inspectie (deels) achterwege gelaten kunnen worden. De lesobservaties zijn altijd bedoeld om een beeld te krijgen van de kwaliteit die op school wordt geleverd, niet ter beoordeling van individuele leerkrachten.

Betere afstemming tussen toezicht op onderwijs en kinderopvang	2014 - 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po
<p>De kwaliteitseisen en toezichtkaders die gelden voor het basisonderwijs en de kinderopvang verschillen onderling van elkaar. Dat werkt belemmerend voor samenwerking.</p> <p>Om de geldende kaders beter op elkaar aan te laten sluiten, hebben OCW en SZW de Inspectie van het Onderwijs en GGD Nederland de opdracht gegeven om een gezamenlijk toezichtkader te ontwikkelen voor geïntegreerde voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang, binnen de bestaande regelgeving.</p> <p>Gedurende de uitwerking van het gezamenlijk toezichtkader werd geconstateerd dat één toezichtkader voor geïntegreerde voorzieningen om een wetwijziging vraagt. Er wordt nu ingezet op een betere samenwerking tussen toezichthouders door binnen de huidige twee stelsels een samenwerkingsprotocol voor inspecteurs van de beide inspectiediensten te ontwikkelen. Inspecteurs van de IvHO en GGD GHOR NL gaan binnen een pilot het concept samenwerkingsprotocol uittesten. De pilot heeft als doel om op 'de werkvloer' te kijken hoe het toezicht op integrale voorzieningen vanuit de twee toezichthouders beter op elkaar kan aansluiten en hoe de samenwerking en afstemming tussen de beide inspectiediensten kan worden bevorderd. Binnen de pilot worden ook de ervaringen van de integrale voorzieningen zelf in kaart gebracht. De resultaten van de pilot worden in het voorjaar van 2015 verwacht.</p> <p>OCW en de PO-raad hebben daarnaast een aantal afspraken gemaakt in het recent gesloten bestuursakkoord. De PO-Raad en OCW voeren een verkenning uit met het oog op een meer fundamentele bezinning op bestuurlijke verhoudingen, verantwoordelijkheden en ontschotting. Deze verkenning wordt eind 2015 gepresenteerd op een landelijk congres.</p>	

Uitvoeren onderzoek neveneffecten sturen op rendementen en cijfers in het vo	2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo
<p>In het voortgezet onderwijs meet de inspectie of de eindresultaten van een school in orde zijn. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een opbrengstenmodel, dat vier indicatoren voor de beoordeling van de leerresultaten bevat. Over de opbrengsten gaat de inspectie met scholen in gesprek. De bedoeling hiervan is scholen te helpen, door ze een spiegel voor te houden en hun prestaties te vergelijken met die van andere scholen. Daarmee wordt de kwaliteit van scholen geborgd, en worden ze geprikkeld tot hogere kwaliteit. Sturen op rendementen en cijfers blijkt echter tot ongewenste neveneffecten te kunnen leiden. Zoals aangegeven in de beleidsreactie op het Onderwijsverslag 2012-2013⁸ en in de brief aan uw Kamer van 1 juli 2014,⁹ zal een onafhankelijke onderzoekinstelling op korte termijn in kaart gaan brengen wat de omvang is van de geschetste problemen en een verkenning doen naar mogelijke oplossingen. Het zal gaan om zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve analyse. In het onderzoek wordt ook de aanpak van regeldruk die wordt veroorzaakt door eisen ten aanzien van normering (het gemiddelde verschil tussen het cijfer van het centraal examen en het cijfer van het schoolexamen) meegenomen. Het onderzoek moet resulteren in een onderzoeksrapport, op te leveren in het eerste kwartaal van 2015.</p>	

⁸ Kamerstukken II, 2013-2014, 33750 VIII, nr. 107.

⁹ Kamerstukken II, 2013-2014, 31289, nr. 196.

Versterking medezeggenschap scholen	2016
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po en vo
<p>Een aantal wijzigingen van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) zal de door scholen ervaren regeldruk verminderen.</p> <p>Momenteel zijn medezeggenschapsraden nog afhankelijk van een door het bevoegd gezag vast te stellen regeling, willen zij aanspraak kunnen maken op vergoeding van kosten voor rechtsbijstand of advies van deskundigen en scholing op het gebied van medezeggenschap. Vaak bevat deze regeling niet de faciliteiten die de WMS noemt. Dat kan leiden tot problemen, bijvoorbeeld bij rechtsgedingen die de MR wil voeren. Een rechtstreekse aanspraak maakt een regeling overbodig en verlaagt daarmee de regeldruk.</p> <p>Voortaan moeten alle geschillen rond medezeggenschap (in eerste aanleg) worden voorgelegd aan één instantie: de Landelijke commissie voor geschillen WMS (LCG-WMS). Op dit moment zijn er verschillende instanties waaraan zaken kunnen worden voorgelegd en is niet altijd duidelijk aan welke instantie geschillen kunnen worden toegewezen. De nieuwe regels zullen een positief effect hebben op de beleefde regeldruk omdat zij eenduidiger zijn: alles gaat naar eenzelfde instantie, er zijn ook geen twijfelgevallen meer.</p> <p>Om de nakoming van uitspraken in WMS-geschillen beter te kunnen waarborgen, kan voortaan aan uitspraken van de LCG-WMS een dwangsom worden verbonden, die via een deurwaarder kan worden geëxecuteerd. Naleving van de WMS is daardoor in de toekomst beter gewaarborgd en impasses rond de nakoming van uitspraken kunnen worden voorkomen.</p>	

1.6 Verbetering totstandkoming van nieuwe regels

Meer bekendheid geven aan en beter benutten van de mogelijkheden van openbare internetconsultatie	Doorlopend
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector : po, vo, mbo, ho
<p>Om het onderwijsveld goed te kunnen betrekken bij de totstandkoming van wetten en regels, wordt door OCW veelvuldig gebruik gemaakt van internetconsultatie.¹⁰ Met behulp van internetconsultatie krijgt OCW bij de totstandkoming van wet- en regelgeving zicht op de reactie van eindgebruikers of betrokkenen. Zij worden op deze manier stevig betrokken bij het monitoren en benoemen van (regeldruk)consequenties van het voorgenomen beleid op de werkvloer.</p> <p>Samen met sectororganisaties en vakbonden zet OCW de komende tijd in op een bredere bekendheid van het instrument internetconsultatie, waarbij gebruik van de mogelijkheden van het instrument wordt bevorderd.</p>	

Betrekken doelgroepen bij totstandkoming en implementatie wet- en regelgeving	Doorlopend
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Indien tot wet- of regelgeving wordt besloten, wordt de totstandkoming van regels zo goed mogelijk afgestemd met het veld. Afstemming draagt bij aan de vermindering van ervaren regeldruk en zorgt ervoor dat regels zo goed mogelijk aansluiten bij de praktijk.</p> <p>Bij het tot stand komen van wet- en regelgeving, een nieuw product of dienst betreft DUO het veld door doelgroepen gericht te bevragen en op basis hiervan te adviseren over lastenarmere alternatieven. Dit doet DUO op structurele basis door scholen, onderwijsinstellingen en gemeenten te bezoeken, overleg te voeren met alle betrokken ketenpartners, door informatiesessies en congressen te organiseren en door het uitvoeren van klantonderzoek.</p> <p>Nadat regelgeving is ingevoerd of een nieuw of gewijzigd product/dienst is gelanceerd, vraagt</p>	

¹⁰ In de periode juli 2013 – juli 2014 heeft OCW 20 maal een internetconsultatie uitgezet.

DUO de doelgroep naar haar ervaringen, onder meer in kwantitatieve bevestigingen, peilingen in gebruikersoverleggen of in klantenpanels. Signalen ontvangt DUO ook via de verschillende helpdesks waarmee zij op een snelle en laagdrempelige manier in contact staat met de doelgroep en via de relatiebeheerders die scholen/besturen bezoeken.

Daarnaast draagt de informatievoorziening vanuit DUO (over wet- en regelgeving, projecten en producten/diensten), via de website en elektronische nieuwsbrieven, bij aan het vereenvoudigen van de uitvoeringspraktijk in het veld. Een heldere en eenduidige communicatie over het doel waaraan bepaalde maatregelen bijdragen, voorkomt veel ongenoege.

OCW houdt verschillende manieren om het veld goed te betrekken bij de totstandkoming of wijziging van wet- en regelgeving, diensten of producten, tegen het licht om te zien waar bestaande procedures verbeterd kunnen worden, toepassing verbreed kan worden en, waar nodig, het instrumentarium kan worden uitgebreid.

Ontwikkeling werkwijze om effecten van nieuwe wet- en regelgeving in het veld en op de werkvloer in kaart te brengen (impact assessment/veldtoets)	2014 - 2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo, ho
Er is constant aandacht voor regeldruk bij de ontwikkeling en uitwerking van nieuwe wet- en regelgeving. In de administratieve lastenparagraaf bij wetsvoorstellen wordt aandacht aan regeldruk besteed. Door de inzet van de internetconsultaties krijgt OCW feedback uit het onderwijsveld op nieuwe wet- en regelgeving. Deze internetconsultaties geven echter niet altijd een indicatie over de verwachte gedragseffecten van wet- en regelgeving. Juist deze indicatie zou de wetgever in een vroeger stadium van beleidsontwikkeling kunnen wijzen op (mogelijke aspecten in) nieuwe wet- en regelgeving die tot een verhoging van de ervaren regeldruk (lasten en/of irritaties) leidt (/leiden). OCW gaat een werkwijze ontwikkelen om onderwijsprofessionals meer aan de voorkant, gedurende het ontwikkelproces van wet- en regelgeving, directer te betrekken.	

Verkenning curriculumwijzigingen bundelen en periodiek doorvoeren	2015
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo
Wanneer er bepaalde maatschappelijke problemen of uitdagingen worden gesignaleerd, of als er incidenten zijn geweest, wordt vaak naar het onderwijs gekeken: kan het onderwijs niet bijdragen aan de oplossing daarvan? Er wordt frequent bij OCW, maar ook bij scholen zelf, door belangenbehartigers en (andere) betrokken burgers en organisaties, gepleit om in het onderwijs (meer) aandacht te besteden aan bepaalde thema's. Al deze 'claims on aims' leiden tot een wensenlijst aan doelen en inhouden, hetgeen bij bestuurders, schoolleiders en leraren tot een gevoel van overladenheid leidt. Mede daarom – en om het onderwijs continu bij de tijd te houden – is in het Nationaal Onderwijsakkoord afgesproken om te onderzoeken hoe meer structuur aangebracht kan worden in de herziening van kerndoelen in het po en de onderbouw in het vo, bijvoorbeeld door een periodieke en samenhangende herijking. Een koersbepaling voor het curriculum in het funderend onderwijs heeft u recent ontvangen. ¹¹	

Uitvoeren impact assessment bij wetvoorstel flexibilisering centrale examens	2016
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo
De wettelijke ruimte voor flexibilisering en het bieden van maatwerk wordt uitgebreid. Van belang is wel in het oog te houden dat organiseerbaarheid een randvoorwaarde is en blijft voor het daadwerkelijk op schoolniveau bieden van maatwerk en flexibiliteit. Ook is het zaak om waakzaam te zijn op mogelijke ongewenste neveneffecten, zoals strategisch gedrag en extra werkdruk voor leraren.	
Voorafgaand aan aanpassing van wet- en regelgeving rond de centrale examens, wordt onder	

¹¹ Kamerstukken II, 2014-2015, 31293, nr. 226.

regie van OCW een impact assessment uitgevoerd om verwachte gedragseffecten (regeldruk) in kaart te brengen.

2) Omgaan met regels en regeldruk: communiceren, faciliteren en toerusten

2.1 Professionalisering

Lerarenbeurs	Doorlopend
Leraren (professionals)	Sector: po, vo, mbo
<p>Op grond van de Lerarenbeurs kunnen bevoegde leraren in het primair, voortgezet of (voortgezet) speciaal onderwijs, of in het middelbaar of hoger beroepsonderwijs één keer in hun onderwijsloopbaan een beurs krijgen, waarmee zij hun professionele niveau kunnen verhogen of zich kunnen specialiseren. De Rijksoverheid stelt jaarlijks geld beschikbaar voor de beurs, oplopend tot €100 miljoen in 2014. De Lerarenbeurs kan sinds 2012 alleen nog gebruikt worden voor een bachelor- of masteropleiding. Het volgen van korte opleidingen (korter dan een jaar) is niet meer mogelijk via de Lerarenbeurs. OCW en de sectorraden hebben in de sectorakkoorden afgesproken in te zetten op een versterkte inzet van de Lerarenbeurs. Dit vanwege de ambitie om meer masteropgeleide leraren te krijgen en het academisch klimaat binnen vo-scholen te versterken. In de voortgangsrapportage over de Lerarenagenda die u onlangs heeft ontvangen is dit onderwerp uitgebreider aan bod gekomen.¹²</p>	

Pilots professionele leergemeenschappen / lerende organisatie	2013 - 2016
Leraren (professionals)	Sector: po, vo, mbo
<p>Op het terrein van professionele leergemeenschappen zijn diverse pilots in gang gezet:</p> <p>In samenwerking met de universitaire lerarenopleidingen zijn 21 professionele gemeenschappen opgezet, die worden uitgevoerd door vo-scholen en de universitaire lerarenopleidingen en door OCW worden gesubsidieerd. Daarnaast zijn op 15 vo-scholen professionele leergemeenschappen opgezet, die worden gesubsidieerd door OCW en worden begeleid door VO-raad en Onderwijscoöperatie. Deze pilots zijn in 2016 afgerond.</p> <p>Op 30 scholen (po, vo en mbo) vinden pilots rond interscolaire visitatie plaats. De Onderwijscoöperatie begeleidt deze pilots en ontwikkelt een breedtestrategie voor peer review om de resultaten op te schalen. OCW subsidieert de Onderwijscoöperatie voor het ontwikkelen van die breedtestrategie. Deze pilots worden in 2015 afgerond.</p> <p>In 2013 vonden op 16 scholen en in 2014 op 75 scholen pilots van Stichting Leerkracht plaats in het po, vo en mbo. Doel van de pilots was het tot stand brengen van een schoolcultuur, waarin leraren de verantwoordelijkheid nemen voor hun professionele ontwikkeling en daarbij worden ondersteund door de schoolleiding. De Onderwijscoöperatie ondersteunde via het bieden van schoolcoaches, gesubsidieerd door OCW.</p>	

Opleiden in de school	2014
Leraren (professionals)	Sector: po en vo
<p>OCW geeft in samenwerking met de VO-raad een kwalitatieve impuls aan de opleidingsinfrastructuur van de scholen die deelnemen aan bestaande (academische) opleidingsscholen. Opleidingsscholen versterken de samenwerking tussen scholen en (universitaire) lerarenopleidingen en dragen bij aan schoolontwikkeling, het opleiden en ontwikkelen van leraren en onderzoek. Het aantal opleidingsscholen wordt uitgebreid en er wordt gezorgd voor een bestending van de opleidingsstructuur. In juni 2014 is een centraal informatiepunt, www.steunpuntopleidingsscholen.nl, officieel van start gegaan. Naast het verstrekken van informatie op de website zal het steunpunt thema-activiteiten organiseren, die de uitwisseling van kennis faciliteren. Verder moet het ook de ontwikkeling van kennis stimuleren,</p>	

¹² Kamerstukken II, 2014-2015, 27 923, nr. 188.

onder meer door het maken van producten. In de voortgangsrapportage over de Lerarenagenda die u onlangs heeft ontvangen is opleiden in de school aan bod gekomen.¹³

Professionalisering van schoolleiders, o.a. op terrein van HR beleid en het creëren van een professionele lerende cultuur	2014 - 2017
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo
<p>In het sectorakkoord po staat de ambitie geformuleerd dat schoolbesturen heldere kaders stellen, de schoolteams faciliteren en ruimte bieden voor de professionele dialoog in de school. De PO-Raad en OCW zorgen ervoor dat de verbeteraanpak voor scholen en besturen ook gericht is op de bekwaamheid van schoolleiders op dit gebied. Onderdeel hiervan is een programma voor collegiale visitatie door schoolleiders.</p> <p>In het sectorakkoord vo is afgesproken dat schoolbesturen gericht werk maken van het scheppen van randvoorwaarden om de (ervaren) ruimte door leraren te versterken. Die aanpak zal ten minste gericht zijn op het organiseren van een structurele ontmoeting en onderlinge dialoog tussen besturen, schoolleiders en leraren. Schoolbesturen zijn aanspreekbaar op de ruimte die leraren krijgen voor professionalisering. Besturen nemen deze aspecten mee in hun jaarlijkse tevredenheidsonderzoek over de kwaliteit van het gevoerde personeelsbeleid.</p> <p>OCW biedt ondersteuning aan besturen via subsidie aan School aan Zet, dat scholen onder meer ondersteunt op het terrein van verbetering van HR-beleid.</p>	

Opnemen timemanagement en planning als onderdeel van de lerarenopleiding en professionaliseringsaanbod	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo
<p>Lerarenopleidingen moeten timemanagement en planning meer aan bod laten komen tijdens de (universitaire) lerarenopleiding. Onder andere op deze manier worden docenten toegerust om door pieken in de werkdruk te ondervangen. De vakbonden gaan er voor zorgen dat vermindering van werkdruk in het professionaliseringsaanbod is opgenomen. OCW brengt dit punt ook bij de lerarenopleidingen onder de aandacht.</p>	

Investeren in scholing van digitale vaardigheden van onderwijspersoneel	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo
<p>Om goed met softwareprogramma's om te kunnen gaan, zijn digitale vaardigheden van belang. In navolging van de inspanningen aan de lerarenopleidingen om digitalisering in het programma op te nemen, worden ook activiteiten gericht op het zittend onderwijspersoneel. Diverse partijen zullen stimuleren dat er meer professionaliseringsactiviteiten op het terrein van digitalisering worden aangeboden.</p>	

Register Schoolleiders PO en VO	2016
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals);	Sector: po, vo
<p>Professionele schoolleiders zijn noodzakelijk voor het creëren van de juiste randvoorwaarden en faciliteiten voor leraren.</p> <p>Voor schoolleiders in het primair onderwijs wordt het Schoolleidersregister PO ingericht. Het gaat hier om de beroepsstandaard voor schoolleiders als kwaliteitsnorm, om de eisen aan (her)registratie en om de accreditering van schoolleidersopleidingen. Op dit moment zijn al bijna 6000 schoolleiders ingeschreven in het schoolleidersregister PO.</p> <p>OCW en VO-raad willen de komende jaren blijven investeren in de professionele ontwikkeling van schoolleiders en bestuurders in het voortgezet onderwijs, ondersteund door de VO-academie. Voor vo-schoolleiders wordt het register in 2015 ingericht, het register is uiterlijk 1 januari 2016 operationeel.</p> <p>De PO-Raad en OCW zorgen ervoor dat er een verbeteraanpak voor scholen en besturen wordt</p>	

¹³ Idem.

ontwikkeld die ook gericht is op de schoolleider en de bekwaamheid van schoolleiders op dit gebied. Onderdeel hiervan is een programma voor collegiale visitatie door schoolleiders.

Invoering wettelijk verplicht lerarenregister	2017
Leraren en docenten (professionals)	Sector: po, vo, mbo
<p>Leraren ervaren minder regeldruk, naarmate zij groeien in hun professionaliteit. In het Nationaal Onderwijsakkoord is afgesproken dat elke leraar in staat moet worden gesteld om stelselmatig te werken aan het verstevigen van de eigen kennis en vaardigheden. Met de invoering van het wettelijke lerarenregister heeft de beroepsgroep een belangrijk instrument in handen om de eigen professionele ontwikkeling zichtbaar te maken. Hierbij stelt de beroepsgroep zelf eisen aan de uitoefening van het vak van leraar. Dit versterkt de professionele cultuur waarin leraren verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit en ontwikkeling van het eigen beroep.</p> <p>In de voortgangsrapportage over de Lerarenagenda die u onlangs heeft ontvangen is het lerarenregister uitvoeriger aan bod gekomen.¹⁴</p>	

Ondersteuning van werkprocessen van leraren door ict: Doorbraakproject Onderwijs en ICT	2017
Leraren (professionals)	Sector: po, vo
<p>De ministeries van EZ en OCW en de PO-Raad en de VO-raad hebben gezamenlijk het Doorbraakproject Onderwijs en ICT ingericht. Doel hiervan is ervoor te zorgen dat vraag en aanbod van administratiesystemen en digitale leermiddelen beter op elkaar worden afgestemd. Vragers (schoolbesturen) en aanbieders (educatieve uitgevers, softwareleveranciers, distributeurs) worden bijeengebracht aan publiek-private tafels.</p> <p>Door vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen, wordt het gebruik van ict en digitaal leermateriaal voor scholen en leraren aantrekkelijker en gemakkelijker. Zaken die aandacht krijgen zijn onder meer digitaal leermateriaal en de toegang daartoe, inzicht en informatie, infrastructuur en connectiviteit, privacybescherming en prijsmodellen. Gebruiksvriendelijke toegang tot digitaal materiaal en leerresultaten voor leraren en leerlingen zijn van belang bij de realisatie van het project.</p> <p>OCW zorgt er in overleg met de PO-Raad, de VO-raad en aanbieders voor dat digitale leermiddelen (open en betaalde) zo snel mogelijk en in voldoende mate vindbaar en bruikbaar zijn gemaakt doordat een aantal eigenschappen ervan zijn beschreven zoals leerniveau, vakgebied, onderwerp en de mate waarin ze voldoen aan de wettelijke kerndoelen. Naast bestaande activiteiten van Kennisnet en SLO zijn mogelijk aanvullende activiteiten nodig om digitale materialen daadwerkelijk vindbaar en bruikbaar te maken.</p> <p>OCW en de raden verkennen de mogelijkheden van een investeringsfonds voor investeringen in ict. OCW stelt bovendien middelen beschikbaar via de prestatiebox, zodat scholen kunnen investeren in ict.</p>	

Begeleiding starters vo	2013-2016
Leraren (professionals)	Sector: vo
<p>Via Impuls tekortvakken vo zijn er extra middelen voor verbetering van de begeleiding van startende leraren beschikbaar gesteld. De lerarenopleidingen bieden in samenwerking met hun afnemende vo scholen een langdurig en bewezen effectief programma aan voor de begeleiding van startende leraren. In de voortgangsrapportage over de Lerarenagenda die u onlangs heeft ontvangen is dit onderwerp uitgebreider aan bod gekomen.¹⁵</p>	

2.2 Communicatie en voorlichting (bij totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid)

Betere communicatie over beleid (ontwikkeling, uitvoering)	Doorlopend
---	------------

¹⁴ Kamerstukken II, 2014-2015, 27 923, nr. 188.

¹⁵ Idem.

en evaluatie), gericht op leraren	
Doelgroep: leraren (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
Om er voor te zorgen dat OCW-beleid goed aansluit op de onderwijspraktijk, investeert OCW in de communicatie met leraren, zowel bij beleidsontwikkeling als bij de evaluatie van beleid.	
<p>Naar aanleiding van de Lerarenagenda is een inspiratiegroep samengesteld die kennis en ervaringen uitwisselt over de onderwerpen van de lerarenagenda. Deelnemers zijn leraren en andere onderwijsprofessionals die initiatieven ondernemen om de kwaliteit van de Nederlandse leraren te verbeteren. Tijdens de bijeenkomsten wordt onderzocht welke constructieve acties, kansrijke mogelijkheden en goede voorbeelden er zijn in het veld. De inspiratiegroep denkt ook mee over hoe de beste initiatieven een olievlekwerking kunnen krijgen. Daarnaast worden er bijeenkomsten georganiseerd met leraren, schoolleiders, lerarenopleiders en wetenschappers, waarin wordt gesproken over de vraag: hoe kunnen we leraren in Nederland nóg beter maken? Via de website van de Lerarenagenda (http://www.delerarenagenda.nl) kunnen schoolleiders en leraren zich melden met aansprekende initiatieven of projecten. De website biedt hen een platform voor hun initiatief.</p>	

Voorlichting over beschikbaarheid gegevens	Doorlopend
Doelgroep: Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
DUO geeft voorlichting aan het veld over de informatie/gegevens waarover zij beschikt. Als scholen daarvan op de hoogte zijn, kunnen zij bevragende partijen naar DUO verwijzen en hoeven scholen de gegevens niet zelf te leveren.	
<p>Op data.duo.nl staan veel gegevens. Zodra er nieuwe of gewijzigde data beschikbaar is wordt dat via een nieuwsbrief (Open Onderwijsdata) bekend gemaakt. De gebruikers van Open Onderwijsdata (data.duo.nl) zijn voornamelijk gemeenten, scholen en onderzoeksbureaus. Het aanbod van open data wordt steeds verder uitgebreid. De Algemene Rekenkamer noemt Open Onderwijsdata in het trendrapport Open data¹⁶ de voorloper op andere overheidsorganisaties als het om open data gaat.</p>	

Voorlichting werkwijze inspectie op lerarenopleidingen	Vanaf 2014
Doelgroep: Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo
Sinds begin 2014 heeft de inspectie een aantal activiteiten uitgevoerd, gericht op aankomende leraren. De inhoud ervan komt erop neer dat de inspectie duidelijk maakt hoe zij werkt, op welke wijze leraren met de inspectie te maken kunnen krijgen en welke dingen uitdrukkelijk niet door de inspectie (of de wet) van ze worden gevraagd. In de eerste helft van 2014 heeft de inspectie deelgenomen aan veertien scholingsactiviteiten bij lerarenopleidingen waarmee enkele honderden aankomende leraren zijn bereikt. In 2015 zullen voorlichtingsactiviteiten gericht op schoolleiders van start gaan.	

Voorlichting over bewaren van paspoortkopie in het deelnemersdossier	2014-2015
Doelgroep: Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
Het controleprotocol stelt dat alleen de status van vreemdelingen gecontroleerd moet worden. De MBO Raad geeft aan dat de accountant in de praktijk iedere student wil controleren. OCW en de MBO Raad stellen samen een voorlichtingsbrief over het protocol aan accountants en mbo-instellingen op om duidelijkheid te bieden aan accountants en scholen.	

Voorlichting geven over fusietoets door middel van leidraad	2014 - 2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo

¹⁶Op 27 maart 2014 aangeboden aan de Tweede Kamer, zie Kamerstukken II, 2013-2014, 32802, nr. 7.

Over een aantal aspecten van het fusietoetsproces bestaat onduidelijkheid. Betere voorlichting is nodig, daarom is met de Commissie Fusietoets Onderwijs afgesproken dat zij een leidraad zal uitbrengen bedoeld voor alle stakeholders in de diverse onderwijssectoren, waaronder de vertegenwoordigers van de onderwijsbesturen, leerkrachten en studenten.

Voorlichting over ondersteuning bij administratie ESF-subsidies	2015
Doelgroep: Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
Instellingen geven aan de administratie bij ESF-subsidies complex te vinden. Er zal daarom meer bekendheid worden gegeven aan de beschikbare ondersteuning bij de processen rond ESF-subsidies. Aangezien deelname aan Europese programma's bovenal een eigen keuze van individuele instellingen is, zijn er grenzen aan de mate van voorlichting en bijstand. De MBO Raad en OCW stemmen met elkaar af in hoeverre zij voorlichting kunnen verschaffen.	

Voorlichting geven over Europese aanbestedingsprocedures	2014 - 2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Instellingen ervaren knelpunten met aanbesteden. De Aanbestedingswet volgt Europese aanbestedingsrichtlijnen en geldt sinds de inwerkingtreding van de Aanbestedingswet 2012 ook voor nationale aanbestedingen. Aanpassing is niet realistisch, er kan echter wel meer bekendheid worden gegeven aan beschikbare ondersteuning om de processen rond aanbestedingen te vergemakkelijken. Een oplossingsrichting voor ervaren knelpunten op dit gebied is ook om verbinding te zoeken met gemeenten, gezien hun ervaringen met de aanbestedingswet.</p> <p>De sectororganisaties gaan gezamenlijk in kaart brengen waar de knelpunten precies liggen. Vervolgens zullen de sectororganisaties, OCW en EZ/PIANOo voorbeelden, slimme oplossingen en formats delen, bijvoorbeeld via het Inkoopplatform VO (van de VO-raad).</p> <p>OCW en de sectororganisaties zullen met elkaar afstemmen in hoeverre de sectororganisaties en EZ/PIANOo voorlichting kunnen verschaffen over aanbesteden. Daarbij moet eerst worden nagegaan waar de knelpunten precies liggen, waarna voorbeelden, slimme oplossingen en formats gedeeld kunnen worden.</p>	

Inzet ouderbetrokkenheid	2014 - 2015
Doelgroep: studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo
<p>Goede verhoudingen en heldere verwachtingen tussen ouders en school zijn belangrijk, omdat die (bijvoorbeeld door inzicht in schoolprocessen en -voorzieningen) ook bij kunnen dragen aan een vermindering van ervaren regeldruk. Het thema ouderbetrokkenheid is vanaf begin 2012 geagendeerd.</p> <p>In 2014 is voor de derde opeenvolgende keer de monitor Ouderbetrokkenheid uitgevoerd, waarin een beeld gegeven wordt van de stand van zaken van ouderbetrokkenheid en het oordeel van de diverse betrokken partijen daarover. Deze monitor Ouderbetrokkenheid is op 17 december 2014 aan uw Kamer verzonden.¹⁷</p>	

Voorlichting over toezichtkader en wettelijke verplichtingen	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
De onderwijsinspectie wordt vaak met regeldruk in verband gebracht. Nu maakt de inspectie de regels weliswaar niet zelf, maar ze moet er wel op toezien dat bestaande regels worden nageleefd. Opmerkelijk genoeg zien inspecteurs vaak dat regels veel te strikt worden geïnterpreteerd. Ook gebeurt het dat leraren regels volgen waarvan ze denken dat "het van de inspectie moet" - terwijl die regels gewoon door school blijken te zijn opgesteld. En tot slot is voor leraren soms niet goed	

¹⁷ Kamerstukken II, 2014-2015, 31 293, nr. 229.

duidelijk wat eigenlijk het nut van bepaalde regels is.

Om over dit alles meer duidelijkheid te bieden, gaat de inspectie in 2015 actief voorlichting geven over de regels in het onderwijs onder de titel "Feiten en fabels". Bij de voorlichting wordt de inspectie ondersteund door de vakbonden, aangezien die de meest directe relatie met leraren hebben. De bonden bieden ondersteuning aan de voorlichting door het organiseren van gesprekken tussen hun leden en inspecteurs en het bieden van ruimte in vakbladen.

Bij het vormgeven van de voorlichting, worden de volgende mogelijkheden in ieder geval onderzocht:

- het voorkomen van misinterpretatie door communicatie en het benoemen van best practices op de website
- het onderwerp regeldruk expliciet onderwerp laten zijn van de bestuursgesprekken, waardoor ook 'eigen regeldruk' van besturen kan worden voorkomen

Scholen en besturen kunnen pro-actiever aan de Inspectie van het Onderwijs voorleggen hoe ze bepaalde doelen (op hun eigen wijze) denken te realiseren. De inspectie roept besturen en schoolleiding op eigen bevindingen in te brengen als basis voor het bestuursgesprek. Besturen worden bevraagd op de waarborging van kwaliteit vanuit het interne toezicht (geen details over de uitvoering). De inspectie blijft bovendien zoveel mogelijk gebruik maken van openbare informatie. Als de inspectie constateert dat op een school veel meer dan nodig wordt geadministreerd, zal zij dit actief bespreekbaar maken.

2.3 Dienstverlening

Gegevenslevering aan digitaal klantdossier	Doorlopend
Doelgroep: studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>DUO levert vanaf juli 2012 (via webservices) financiële gegevens in het kader van Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) en Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) en gegevens over vooropleiding en diploma aan het Digitaal Klant Dossier van in de keten van Werk en Inkomen. Binnen deze keten worden gegevens over onder andere uitkeringen, inkomsten, re-integratie, werkgevers en organisaties elektronisch uitgewisseld en automatisch in de eigen systemen ingelezen. Dit voorkomt het opnieuw bevragen van klanten door andere overheidsorganisaties.</p> <p>Deze leveringen worden steeds beter benut. Gemiddeld krijgt DUO 1.000.000 opvragingen per maand ten behoeve van de SVB, UWV en sociale diensten van de gemeenten. Binnen de SUWI-keten is wettelijk geregeld dat deze gegevens bij DUO moeten worden opgevraagd. Pas als DUO niet over de gegevens beschikt, mogen deze worden opgevraagd bij de klant. De DUO-gegevens zijn bepalend in het verstrekken van een bijstandsuitkering dan wel inzet van de aanvrager in een leer/werktraject.</p> <p>Sinds 2013 levert DUO ook gegevens vanuit BRON en Inburgering aan de Belastingdienst Toeslagen. Toeslagen worden gecontroleerd en eventueel ingetrokken op basis van de DUO-gegevens. Daarnaast worden de DUO-gegevens vanaf 2014 gebruikt in de prolongatie van de Toeslagen voor het nieuwe toekenningsjaar.</p> <p>OCW zorgt er voor dat gegevens over de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt zichtbaar worden gemaakt (bijvoorbeeld om de kans op werk te kunnen aangeven) door het laten koppelen van BRON-gegevens aan arbeidsmarkt- en uitkeringsgegevens van het UWV.</p>	

Uitbreiding diplomaregister	Doorlopend
Doelgroep: studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: vo, mbo, ho
<p>Burgers kunnen vanaf 1 november 2012 met behulp van het Diplomaregister eerder behaalde diplomagegevens raadplegen, downloaden en gebruiken als bewijsstuk bij bijv. een (nieuwe) werkgever. De inzet is nu om ook diplomagegevens van niet bekostigd MBO, Vavo, VO en HO toe te voegen aan het diplomaregister. Gestreefd wordt naar indiening van het wetsvoorstel dat deze toevoeging regelt in 2015. Daarnaast zijn de volgende zaken nog in onderzoek: DUO werkt samen met andere departementen (VWS, EZ en I&M) om te onderzoeken of en hoe rijksbreed één diplomaregister tot stand kan komen, met authentieke gegevens over behaalde –</p>	

door de overheid verstrekte- diploma's.
Er wordt onderzocht welke rol het Diplomaregister kan vervullen bij het vereenvoudigen en verbeteren van het aanmeldproces van internationale studenten.

Onderzoek naar mogelijkheid inning van cursusgeld via DUO	2014-2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: mbo
<p>Mbo-studenten die een bol-opleiding volgen betalen lesgeld. Dit wordt geïnd door DUO. BBL-studenten betalen cursusgeld, dat wordt geïnd door de mbo-instellingen. Mogelijk kan DUO het cursusgeld innen om zo druk bij mbo-instellingen weg te nemen. Het centraal innen van het cursusgeld kan mogelijk schaalvoordelen opleveren. OCW/DUO voert nader onderzoek uit naar de effecten van een dergelijke beleidswijziging, onder andere de kosten die nu door mbo-instellingen worden gemaakt en de geschatte kosten wanneer DUO de inning uitvoert. Bij het onderzoek wordt ook gekeken naar de administratieve lasten die voortkomen uit het opstellen van de stage-overeenkomst (m.a.w. de bpv-overeenkomst) en de derdenmachtiging (wanneer de student het leerbedrijf machtigt om de cursusgelden te voldoen). In september 2014 is een werkgroep van OCW, DUO en de MBO Raad bijeengekomen om een start te maken met dit onderzoek. De ervaringen in het HO met Studielink worden hierbij meegenomen.</p>	

Programma vernieuwing studiefinanciering	2014 - 2016
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: mbo, ho
<p>Met de komst van het programma vernieuwing studiefinanciering (PVS) is het voor de student mogelijk om, real time, volledig digitaal zaken met DUO te doen. De student krijgt eenvoudiger inzicht in de studiefinancierings-regels en de effecten worden direct duidelijk.</p> <p>Het gaat nu nog vooral om studentgegevens. DUO werkt aan het ontsluiten van ouders en debiteuren, zodat ook de transacties op dit domein via MijnDUO kunnen en daarmee gedigitaliseerd zijn. Het muteren via MijnDUO gebeurt zo'n 2,5 miljoen keer per jaar en zal met de aansluiting van de overige doelgroepen stijgen naar zo'n 3-4 miljoen.</p> <p>Over wijziging in studentgegevens ontvangen studenten geen brief meer, maar een e-mail dat de nieuwe beschikking voor ze klaar staat in hun MijnDUO-Portaal. In 2013 zijn er 3 miljoen berichten verzonden. In 2014 worden dit er zeker 4 miljoen.</p> <p>Bovenstaande gebeurt in de huidige situatie via doorontwikkeling van de huidige functionaliteiten. Via het programma vernieuwing studiefinanciering worden de zelfbedieningsmogelijkheden (functionaliteiten) voor studenten uitgebreid en wordt de snelheid en de transparantie van de communicatie met studenten en personen met een studieschuld vergroot.</p>	

Verbeteren kwaliteit dienstverlening: selfservice via online kanalen	2014 - 2017
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>DUO gaat mee in de huidige ontwikkelingen op het terrein van digitalisering, waarin steeds meer diensten via het online kanaal worden aangeboden. Aangesloten wordt op de belofte van de overheid om vanaf 2017 voor elke klant die dat wil, de diensten digitaal aan te bieden (100% digitale dienstverlening).</p> <p>Dankzij selfservice - dienstverlening online aanbieden zodat de klant zelf zijn transacties kan doen en op ieder willekeurig moment informatie kan opvragen – is de klant geen tijd meer kwijt aan het bezoeken van een kantoor, het invullen van formulieren of het bellen met vragen. Naast het digitale kanaal zal voor klanten met complexe vragen of klanten waarvoor het internet minder toegankelijk is de mogelijkheid blijven bestaan om direct contact te hebben met een medewerker.</p>	

2.4 Ondersteunen implementatie en faciliteren werkprocessen

2.4.1 Ondersteuning bij uitvoering van beleid

Voorkomen bureaucratie bij implementatie passend onderwijs	Doorlopend
Doelgroep: Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo
De Kafkabrigade heeft voor de samenwerkingsverbanden een aantal handreikingen gemaakt ter ondersteuning bij het voorkomen en verminderen van overmatige bureaucratie rond de implementatie van passend onderwijs. Na afloop van het eerste schooljaar waarin passend onderwijs is ingevoerd, wordt bekeken in hoeverre er sprake is van overmatige bureaucratie in de samenwerkingsverbanden (bureaucratietoets). Dit maakt onderdeel uit van het evaluatieprogramma passend onderwijs.	
Ingebruikname nieuw vrijstellingenregister/ digitale verzuimregistratie	2013
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: vo, mbo
<p>Vanaf 1 augustus 2009 zijn alle scholen in het voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en volwasseneneducatie verplicht om gebruik te maken van de digitale verzuimregistratie voor het melden van ongeoorloofd verzuim. Er zijn evenwel nog steeds signalen dat sommige gemeenten en scholen nog onvoldoende gebruik maken van de registratie. Via het gebruikersoverleg en e-zines vanuit DUO worden zij er toe aangespoord hier toch gebruik van te maken.</p> <p>Momenteel wordt onderzocht of ook scholen in het primair onderwijs kunnen aansluiten op de verzuimregistratie. Dit kan resulteren in een vereenvoudiging van de leerplichttelling en mogelijk tot afschaffing van deze telling. De beoogde invoerdatum voor deze aansluiting is 1 augustus 2016. Ook wordt gekeken of het mogelijk is om via de verzuimregistratie de thuiszitters beter in beeld te krijgen.</p> <p>Sinds 1 oktober 2013 heeft DUO het vrijstellingenregister in gebruik. Met dit register is het mogelijk om landelijk uniform de vrijstellingen en vervangende leerplicht op individueel niveau vast te leggen.</p>	
Ontwikkeling en beheer landelijke beveiligde exameninfrastructuur (FACET)	Invoering in 2014-2018
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo
<p>DUO ontwikkelt en beheert in samenwerking met het College voor Toetsen en Examen en Cito een nieuwe, landelijke beveiligde exameninfrastructuur (FACET). FACET biedt scholen meer mogelijkheden voor het plannen van examens en verwerken van resultaten dan het oude systeem (Examentester). Nieuwe centrale toetsen zullen met FACET worden afgenomen. Deze infrastructuur leidt tot een eenvoudiger uitvoering van regelgeving en daarmee tot een lagere ervaren regeldruk.</p> <p>Sinds de ingebruikname in 2013 hebben inmiddels ruim 60.000 afnames plaatsgevonden, voor de rekentoets VO, pilot examens mbo, pilots vmbo en een try out voor de Diagnostische Tussentijdse Toets VO (DTT). FACET is stabiel en sneller dan de tot dusver gebruikte programmatuur, en eenvoudiger in te richten. Het koppelen met de schooladministratie leidt tot tijdswinst. Scholen hebben vertrouwen in het systeem.</p> <p>Op basis van gebruikerservaringen worden verdere verbeteringen doorgevoerd. In september 2014 is release 3.0 worden uitgebracht, waarmee in het najaar 2014 examens mbo worden afgenomen en in 2015 onder meer de rekentoets vo en de pre-tests DTT. Opschaling vindt stapsgewijs plaats, gericht op volledige invoering in 2015-2016.</p>	

Het primair onderwijs zal van deze exameninfrastructuur gebruik gaan maken voor de adaptieve centrale eindtoets PO. Momenteel lopen daarvoor de nodige vooronderzoeken, gericht op eerste invoering in 2018. Een eerste pilot is gepland voor het voorjaar van 2016.

Ondersteunen instellingen bij implementatie Focus op Vakmanschap	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
<p>Met Focus op Vakmanschap (FoV) wordt een pakket van veranderingen in het mbo geïmplementeerd. Het gaat om het verkorten én intensiveren van opleidingen, introductie van de entree-opleiding en aanpassing van de bekostiging. Daarnaast zijn de kwalificatiedossiers aangepast. Deze veranderingen hebben impact op de inrichting en organisatie van de opleidingen.</p> <p>MBO 15 heeft de opdracht gekregen mbo-instellingen te helpen om FoV te implementeren, door met haar expertise de instelling zicht op de startsituatie te geven en de stappen die gezet moeten worden. MBO 15 monitort en helpt de instelling de stappen te zetten, en biedt daarbij ook praktische ondersteuning. Mbo-instellingen worden zo ontlast en kunnen ook leren van ervaringen elders.</p>	

2.4.2 Gegevenslevering en terugdringing van bevragsingslast

Tegengaan onnodige administratie en formulieren	2015
Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals);	Sector: po
<p>Leraren geven regelmatig aan dat ze veel tijd kwijt zijn aan administratie. Dit kan leiden tot gevoelens van ergernis, zeker wanneer het gevoel bestaat dat administratie onnodig is of wanneer onhelder is waarom iets moet worden vastgelegd. Soms blijkt dat zaken dubbel moeten worden geregistreerd, bijvoorbeeld omdat systemen niet (goed genoeg) met elkaar kunnen communiceren.</p> <p>Tegelijkertijd wordt ook opgemerkt dat er vaak goede redenen zijn voor administratie, zelfs als die niet (wettelijk) verplicht is. Het maken van bijvoorbeeld een groepsplan kan, hoewel niet wettelijk verplicht, heel nuttig zijn om de voortgang van leerlingen (zowel voor de school of collega-leerkrachten als de ouders) inzichtelijk te maken en te houden, wat ook met het oog op eventuele overdracht bijvoorbeeld wenselijk kan zijn. In dergelijke gevallen kan het helpen om aandacht te schenken aan het te hanteren format. Eenduidigheid van formats en goed gebruik en voldoende mogelijkheden van digitale systemen kunnen helpen bij het tegengaan van frustratie over administratie.</p> <p>OCW zal een meldpunt openen waar vakbonden en leraren zullen aangeven over welke registratieverplichtingen er signalen binnenkomen, zowel in aantallen, in aard als in frequentie. Vervolgens zullen we nagaan welke registratieverplichtingen voortvloeien uit wet- en regelgeving, en wat daarnaast (aanvullend) op schoolniveau verplicht wordt gesteld. Hierover dient duidelijk te worden gecommuniceerd.</p> <p>OCW streeft naar het bieden van een helder beeld over wettelijke verplichtingen, waardoor binnen scholen heldere keuzes gemaakt kunnen worden over de zaken die worden geregistreerd en de vormgeving van administratieprocessen.</p> <p>Het is echter niet alleen een verantwoordelijkheid van OCW, maar eveneens op bestuurs- en schoolniveau om stil te staan bij de vraag of datgene wat binnen een school aan administratie / registratie wordt gevraagd wel echt nodig is. Het aangaan van een goed gesprek over dit onderwerp op verschillende niveaus binnen een school is hiervoor van groot belang.</p>	

Onderzoek naar informatieverplichtingen in het po en vo (bevragsingslastonderzoek)	2014
Bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals);	Sector: po en vo

DUO heeft een onderzoek uitgevoerd naar de bevraginglast in het funderend onderwijs. Het onderzoek heeft opgeleverd dat er veel verschillende partijen (uit de profit en non-profitsector) zijn die gegevens vragen. In een groot aantal gevallen zijn centrale gegevensbronnen beschikbaar die als alternatief voor de bevragers zouden kunnen dienen. Ook kan door onderlinge afstemming tussen bevragers de last voor het veld worden teruggebracht.

De uitkomsten van het onderzoek laten zien dat de mogelijkheden van 'eenmalige opvraag, meervoudig gebruik' nog niet volledig worden benut. De in het onderzoeksrapport geschetste alternatieven en aanbevelingen, die veelal sectoroverstijgend zijn, bieden aanknopingspunten om deze mogelijkheden beter te benutten en de bevraginglast, vooral ten aanzien van onnodige dubbele bevraging, te verminderen. Op basis van het onderzoeksrapport worden binnenkort alternatieven en aanbevelingen uitgewerkt door OCW/DUO, samen met het onderwijsveld (en bevragers).

Gegevenslevering ten behoeve van benchmarking	2014
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
Sectorale voorzieningen ten behoeve van benchmarking (zoals Vensters VO) vergen betrouwbare informatie. Een groot deel daarvan wordt door DUO geleverd aan sectororganisaties zodat deze en de scholen zo min mogelijk worden belast met het leveren of bewerken van gegevens. Voorbeeld daarvan is informatie over de doorlopende leerlijn en de doorstroom van een school naar andere scholen en opleidingen. Deze informatie ondersteunt scholen bij LOB.	
In SION-verband ¹⁸ wordt dit traject voortgezet, waarbij in de werkgroep Doorstroommonitor gezamenlijke afspraken worden gemaakt over definities en levering van gegevens. Op 7 maart 2014 is er tussen OCW en de sectororganisaties (po tot en met ho) een convenant gesloten over de specificaties van de doorstroomgegevens. ¹⁹	
In het project Vensters PO van de PO-raad (uitvoering door stichting Schoolinfo), is in november 2013 een informatiesysteem en infrastructuur gerealiseerd waarmee besturen en scholen de eigen organisatie professioneler kunnen besturen, meer opbrengstgericht kunnen werken en aan belanghebbenden (zoals ouders) verantwoording kunnen afleggen. Daar waar de data centraal beschikbaar zijn, levert DUO deze aan Vensters PO. Vensters PO wordt in 2014 voortgezet en uitgebouwd.	
DUO levert ook benchmarkgegevens aan de MBO-/AOC-Raad ten behoeve van MBO-transparant. MBO transparant, dat door de MBO Raad voor het mbo wordt ontwikkeld, is vergelijkbaar met Vensters VO en Vensters PO en vanaf 17 december 2014 operationeel. ²⁰	

Vermindering bevraging scholen door inspectie	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo
De inspectie gaat bij haar onderzoek uit van openbare verantwoordingsinformatie over de resultaten en kwaliteit van het onderwijs, de financiële situatie van de instelling en de wijze waarop de professionaliteit van de instelling en het bestuur is gewaarborgd. Dergelijke informatie is te achterhalen via documenten als het jaarverslag, maar ook via Vensters voor Verantwoording. Hoe beter deze informatie is, hoe minder aanvullend bevestigd hoeft te worden.	

Veilige digitale uitwisseling van leer- en begeleidingsgegevens d.m.v. de Overstap Service Onderwijs	Vanaf 2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo

¹⁸ SION (Samenwerkingsplatform Informatie Onderwijs) is een samenwerkingsverband van de zes sectororganisaties (de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, AOC Raad, de Vereniging Hogescholen en VSNU), hun uitvoerders (Kennisset, Schoolinfo, saMBO-ICT en SURF) en OCW.

¹⁹ http://www.sionderwijs.nl/fileadmin/contentelementen/kennisset/SI_Onderwijs/Nadere_Afspraken_Doorstroom_gegevens_ondertekend_in_Informatiekamer_7_maart_2014.pdf

²⁰ www.mbotransparant.nl

Doel van het project Overstap Service Onderwijs (OSO) 2014 is het faciliteren van het onderwijsveld bij de doorlopende leerlijn. Om leerlingen bij de overstap naar een andere school snel en goed te kunnen plaatsen, met adequate begeleiding en onderwijs op maat. Aansluitend bij de leerloopbaan van de leerling. Daarbij moet het project OSO transparante, effectieve en veilige digitale uitwisseling mogelijk maken van leer- en begeleidingsgegevens tussen scholen, met behulp van het persoonsgebonden nummer. Aandacht en adequate maatregelen voor het waarborgen van privacy van leerlingen is hierbij essentieel.

Directe consequentie van het werken met de OSO standaard is het terugdringen van de administratieve lasten bij het in- en overschrijven van leerlingen van de ene op de andere school. Het voortouw voor dit project ligt bij de PO- en VO-raad. OCW financiert en is subsidieverstrekker.

2.4.3 Standaardisatie

SBR / XBRL	2013- 2016
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>OCW voert de internationale standaard in voor financiële verantwoording middels SBR/XBRL. Daarmee wordt het voor instellingen eenvoudiger om te voldoen aan de levering van de jaarcijfers (jaarrekening) en andere financiële gegevens aan vragende partijen, waaronder het ministerie van OCW.</p> <p>Pilots in het mbo, hbo en bij universiteiten zijn afgerond en hebben geleid tot de taxonomie voor brede aanlevering door deze sectoren in XBRL in 2015. Per 1 juli 2014 is DUO overgegaan van de pilotfase naar implementatie. Alle instellingen in deze sectoren worden verzocht in 2015 de verantwoording over boekjaar 2014 op basis van XBRL aan te leveren. Daarvoor wordt een portaal beschikbaar gesteld.</p> <p>In het po en vo vinden momenteel pilots plaats. Voor deze sectoren wordt een start met aanlevering in 2015 mogelijk gemaakt, als voorbereiding op de taxonomie voor brede aanlevering door deze sectoren in 2016. Vanaf dat moment is sprake van een echt voelbare lastenvermindering.</p>	

Bevordering standaardisatie en efficiënte gegevensuitwisseling	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>In de <i>Informatiekamer</i> (een periodiek overleg tussen de ambtelijke leiding van OCW en bestuurders uit alle sectoren), is in maart 2012 een samenwerkingsconvenant ondertekend, waarbij partijen afspraken nauw samen te werken bij de verdere standaardisatie van de gegevensuitwisseling.</p> <p>In het terugdringen van regeldruk en administratieve lasten is het gebruik van open standaarden een belangrijke sleutel. Binnen <i>EduStandaard</i>²¹ werken alle relevante publieke en private partijen samen om de benodigde standaarden en afspraken voor onderwijs en onderzoek te ontwikkelen en te beheren. Met dit gemeenschappelijke initiatief waarborgen we de continuïteit van de informatieketens in het onderwijs en voorkomen we dat systemen slecht op elkaar aansluiten.</p> <p>In het <i>Samenwerkingsplatform Informatie Onderwijs (SION)</i> wordt gewerkt aan een meer efficiënte gegevenswisseling tussen partijen in het onderwijsdomein. Dit leidt tot minder administratieve lasten, lagere kosten voor ict-voorzieningen, meer inzicht in het eigen functioneren en de gerealiseerde kwaliteit en een hogere transparantie en daardoor betere publieke verantwoording. Denk bijvoorbeeld aan het beschikbaar stellen van doorstroomgegevens aan scholen en instellingen in alle onderwijssectoren.</p> <p>Alle benodigde technische bouwstenen en afspraken hebben een plek in de <i>referentiearchitectuur onderwijs</i>, die ook in gezamenlijkheid is opgesteld. Deze architectuur geeft richting aan de verdere stroomlijning van de informatiehuishouding van het onderwijs.</p>	

²¹ EduStandaard is een samenwerkingsverband van SURF, Kennisnet en direct belanghebbenden bij de (door)ontwikkeling en het beheer van standaarden, toepassingsprofielen en vocabulaires. Het verband bestaat in deze vorm sinds 2011.

2.4.4 Faciliteren van werkprocessen rond aanmelden en inschrijven.

Digitaal aanmelden in het MBO: Bron MBO	2013-2014
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: mbo
<p>Bij een aantal mbo-instellingen is begin 2013 een succesvolle pilot gedaan, waarbij de deelnemer bij aanmelding zelf gegevens uit BRON (en BRP) kan ophalen en beschikbaar kan (laten) stellen aan het ROC. Dit voorkomt latere correcties. In het voorjaar van 2013 is de voorziening van DUO in productie genomen, eerder is al aangegeven dat iedere mbo-instelling voor het studiejaar 2014-2015 gebruik zou moeten kunnen maken van 'digitaal aanmelden mbo'.²² Mbo-instellingen kunnen nu zelf bepalen of zij 'digitaal aanmelden mbo' mogelijk maken voor aankomend studenten. Met Kennisnet, MBO Raad, saMBO-ICT en softwareleveranciers wordt momenteel gewerkt aan aansluiting van enkele scholen en vervolgens aan een brede uitrol.</p> <p>Mbo-instellingen sluiten zich inmiddels geleidelijk aan op deze voorziening. Op dit moment maken zes instellingen gebruik van deze voorziening. OCW, DUO en de MBO Raad sturen gezamenlijk aan op het stimuleren van het mogelijk maken van digitaal aanmelden door scholen.</p>	

Aanmelden en inschrijven: BRON HO	januari 2014
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: ho
<p>Sinds januari 2014 krijgen ho-instellingen al bij aanmelding door de student bij Studielink, via DUO geautomatiseerd de beschikking over de juiste vooropleidingsgegevens uit BRON en de NAW-gegevens uit de BRP (Basisregistratie personen, voorheen gemeentelijke basisadministratie). De student hoeft deze gegevens niet meer te verstrekken via Studielink. Dit voorkomt onnodige last door verkeerd ingevoerde gegevens met allerlei correctiewerk achteraf (in 1 keer goed).</p> <p>Ook worden wijzigingen van een registratie in de BRP (bijv. een adreswijziging) via een abonnementsvoorziening automatisch doorgegeven aan de instelling waar de deelnemer is aangemeld c.q. ingeschreven. Ditzelfde geldt voor wijzigingen in vooropleidingsgegevens en wijzigingen in de Indicatie Soort Collegegeld (ICS).</p> <p>Met de totstandkoming van BRON HO zijn de volgende vereenvoudigingen doorgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DUO levert bij de aanmelding aan de instelling (via Studielink) direct berichtsgewijs een ISC, aan de hand waarvan zij kan vaststellen of het wettelijke of het instellingscollegegeld moet worden gehanteerd. • Na inschrijving en melding van de inschrijving door de instelling aan DUO, verstrekt DUO vrijwel direct een voorlopige status toekenning (bekostiging), waardoor de instelling vrijwel direct weet of er wel of geen geld voor de inschrijving wordt betaald. Ditzelfde geldt bij het melden van een graad. • Wijzigingen die van invloed zijn op de voorlopige status toekenning (denk aan het ontstaan van een dubbele inschrijving) worden via dezelfde abonnementsvoorziening automatisch aan de instelling doorgegeven. 	

Uitbreiding services aanmelden en inschrijven: Doorontwikkelen BRON	2014-2018
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo, ho
<p>Voor alle onderwijssectoren is nu wettelijk geregeld dat terugkoppeling van bekostigingsgegevens op individueel niveau aan de instelling is toegestaan. In het po, vo en mbo, zijn expertmeetings met het veld georganiseerd om te achterhalen welke gegevens de instellingen willen hebben teruggekoppeld.</p> <p>Momenteel worden afspraken gemaakt voor daadwerkelijke realisatie, evenals andere services voor aanmelden en inschrijven. Onder de noemer Doorontwikkelen BRON worden vergelijkbare services als bij BRON HO in de periode 2014-2018 ontwikkeld en geïmplementeerd voor en met de andere sectoren. Daarnaast wordt onderzocht of één vorm van gegevensuitwisseling voor alle sectoren met BRON wenselijk en mogelijk is. Er is inmiddels een geaccepteerd handelingsperspectief gebaseerd op de gegevensuitwisseling zoals die is gerealiseerd met BRON</p>	

²² Kamerstukken II, 2012-2013, 29362, nr. 221.

HO en verwoord in het masterplan Doorontwikkeling BRON.

Het programma Doorontwikkelen BRON is er op gericht zoveel mogelijk digitaal te laten verlopen en zoveel mogelijk gebruik te maken van gegevens die bij DUO beschikbaar zijn. Doel is de aanlevering van gegevens zo makkelijk mogelijk te maken en gegevens ook maar één keer aan te laten leveren. Aan de andere kant krijgt het veld meer informatie, sneller (realtime) teruggekoppeld en kunnen de accountant en inspectie bij controle uitgaan van de gegevens in BRON, wat tot minder controle en lagere lasten leidt.

Ontwikkeling signaalfunctie uitschrijving	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: po, vo
Bij de uitschrijving van een leerling in het primair en voortgezet onderwijs geven scholen jaarlijks ruim 450.000 uitschrijfbewijzen af. Een nieuwe school mag een leerling pas inschrijven na overlegging van dit uitschrijfbewijs. Tegelijkertijd verloopt hetzelfde in- en uitschrijfproces richting DUO digitaal.	
OCW overweegt om de papieren uitschrijfbewijzen af te schaffen en heeft daarom in 2014 laten onderzoeken wat de gevolgen hiervan zouden zijn. Uit het onderzoek blijkt dat scholen voorstander zijn van afschaffing, maar verwachten dat er geen lastenverlichting ontstaat als dit tot onduidelijkheid over in- en uitschrijfdata leidt. De uitschrijfbewijzen vervullen voor scholen een administratieve functie (bijvoorbeeld bij het volgen van leerlingen of verantwoorden richting de accountant in het vo).	
Daarom is er voor gekozen om het uitschrijfbewijs niet op kort termijn af te schaffen, maar BRON aan te passen zodat scholen signalen ontvangen over de inschrijvingen van een (oud)leerling op een volgende school. Het streven is om in 2015 te starten met het ontwikkelen van de aanvullende signaalfunctie. Als in de praktijk blijkt dat de aanpassingen in BRON helderheid verschaffen over de in- en uitschrijfstatus en scholen hier positief tegenover staan, zal een wetstraject volgen om het uitschrijfbewijs af te schaffen.	

Verplichting tot geven van papieren in- en uitschrijfbewijzen vervalt in het mbo	2014-2018
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals)	Sector: mbo
De verplichting tot het geven van papieren in- en uitschrijfbewijzen vervalt in het mbo. BRON geeft meer zekerheid en juistheid dan papier. Via doorontwikkeling BRON wordt het voor mbo-scholen mogelijk gegevens uit DUO te krijgen na de inschrijving. De vorige school van de student krijgt via DUO een signaal bij inschrijving op de nieuwe mbo-school. Nagegaan wordt of er een wettelijke zorgplicht is voor de instelling waar de leerling vandaan komt ('latende instelling') bij de overgang vo-mbo en mbo-mbo, waardoor er een doelbepaling is voor het digitaal beschikbaar stellen door DUO van de inschrijving op een nieuwe school aan de 'latende' school.	

Digitaal ondertekenen onderwijsdocumenten	2015
Doelgroep: bestuurders en schoolleiders / scholen en instellingen (professionals); studenten / leerlingen / ouders (burgers)	Sector: po, vo, mbo
De wens van het veld is om ook de onderwijsovereenkomst (OOK) met behulp van DigiD digitaal door de deelnemers te laten ondertekenen, en in het geval van minderjarigen ook door hun ouders/verzorgers. Samen met de sectoren po en vo wordt momenteel een verkenning uitgevoerd naar de vereisten en mogelijkheden van deze digitale ondertekening. Het doel is om een voorziening in te richten die voor het po, vo en mbo geschikt is, waarmee alle onderwijsdocumenten digitaal ondertekend kunnen worden. De verkenning zal in 2015 worden afgerond.	